

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ
เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์**

**การค้นคว้าอิสระ
ของ
ประวีณา ชะนอบรัมย์**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**PEOPLE'S PARTICIPATION IN MAKING STRATEGIC PLANS OF SATUK
SUBDISTRICT MUNICIPALITY IN SATUK DISTRICT,
BURIRAM PROVINCE**

Praweena Chanopram

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration Program in Public Administration**

November 2011

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	ประวีณา ชะนอบรัมย์		
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน	ที่ปรึกษาหลัก	
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2554

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังชุมชนต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open-ended Form) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9389 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลจากการวิจัยพบว่า :

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก ส่วนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง

โดยยุทธศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต
และยุทธศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน
ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดได้แก่ ควรมีการจัดสรร
งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น และชุมชนให้มากขึ้นและครอบคลุมทุกด้าน รองลงมาให้มี
การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของเทศบาลให้มากขึ้น โครงการต่างๆที่บรรจุเข้าไปในแผน
ยุทธศาสตร์ ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จทุกโครงการ และควรให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมและร่วม
ในการวางแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาหมู่บ้านของตนเองให้ตรงกับความต้องการ
ตามลำดับ

TITLE People's Participation in Making Strategic Plans of Satuk Subdistrict Municipality in Satuk District, Buriram Province

AUTHOR Parweena Chanopram

INDEPENDENT STUDY ADVISORS

Associate Professor Prajan Kanawan	Major Advisor
Associate Professor Prasit Suwanarak	Co-advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2011

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the people's participation in making strategic plans of Satuek Subdistrict Municipality in Satuek District, Buriram Province in 4 aspects, namely, life quality development, community economic development and support, tourism; and natural resources and environment management system development. The samples were 367 people, selected by using the Table of Krejcei & Morgan and simple random sampling, respectively. The research instrument used for collecting the data was a 3-part questionnaire, including check list, 6-rating scale, and open-ended form with its reliability at .9389. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The people's participation in making strategic plans of Satuek Subdistrict Municipality in Satuek District, Buriram Province as a whole was at "moderate" level. When considering at each aspect, it was found that natural resources and environment management system development, and life quality development were at "high" levels; whereas, community economic development and support, and tourism were at "moderate" levels. The natural resources and environment management system development was reported as the highest mean score, followed by life quality development. In contrast, the community economic development and support was the lowest mean score.

2. The additional opinions and suggestions with the highest percentages were the budget allocation should be more provided for developing the local and community covering all aspects, followed by the public relation of municipality operational results should be more employed, all projects putting in strategic plans, should be completed, the municipality should let people to participate in meeting and join in giving the strategic plans for taking them to develop and solve the problems of their villages based on their needs, respectively.

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคลากรหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน ประธานกรรมการการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ กรรมการการค้นคว้าอิสระร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำการค้นคว้าอิสระ

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร. ผดุงชาติ ยงค์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นายปริญญา เจริญพานิช นายกเทศมนตรีตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และ นายกัมปนาท บุตรโต ปลัดเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง และแก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายปริญญา เจริญพานิช นายกเทศมนตรีตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้อนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและประสานงานในการแจกแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ ประธานชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณ ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุก ๆ ท่าน ที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามงานวิจัยและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณแม่ถวิล ไชยงาม ขอบคุณพนักงานเทศบาลตำบลสตึก เพื่อนๆ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รุ่นที่ 10 ศูนย์บุรีรัมย์ และครอบครัวชะนอบรัมย์ ประกอบด้วย เด็กหญิงภาณุมาศ ชะนอบรัมย์ นายภัทภูมิ ชะนอบรัมย์ และนายสมศักดิ์ ชะนอบรัมย์ สามีผู้วิจัย ที่ได้ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีมาโดยตลอด

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญา ความรู้ และวิชาชีพ ตลอดจนชี้นำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

ประวีณา ชะนอบรัมย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	16
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล.....	24
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	30
บริบทของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	77
วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	82
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	82
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	83
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก	
ผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	89
ผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย.....	93
ผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	95
ผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	97
ผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	105

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบลและชุมชน.....	62
2 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน	70
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมและรายข้อ.....	71
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	72
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว โดยภาพรวมและรายข้อ.....	73
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	74
8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	76

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยได้มีการพัฒนาให้มีรูปแบบที่ชัดเจนตั้งแต่ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งในสมัยของพระองค์ประเทศไทยประสบปัญหาจากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตก พระองค์จึงทรงได้นำแนวคิดและวิทยาการต่าง ๆ มาปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อเป็นการพัฒนาชาติไทยและป้องกันเอกราชของชาติจากการล่าอาณานิคมเอาไว้ โดยพระองค์ทรงให้มีการแบ่งส่วนราชการส่วนกลางออกเป็นกระทรวงต่าง ๆ 12 กระทรวง สำหรับส่วนภูมิภาคได้จัดแบ่งการปกครองลดหลั่นกันลงไป คือ มณฑล เมือง อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน โดยการจตุรราชการส่วนท้องถิ่นขึ้นคือมีการตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพ และสุขาภิบาลท่าฉลอม เมืองสมุทรสาคร จากนั้นการปกครองท้องถิ่นไทยมีการพัฒนาเป็นลำดับ โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีรูปแบบการปกครองท้องถิ่น 5 รูปแบบคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษคือกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เทศบาลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้จักการปกครองตนเอง เช่น รู้ว่าท้องถิ่นของตนเองต้องการอะไร มีปัญหาอย่างไรควรจะดำเนินการอย่างไรจึงจะบรรลุถึงความต้องการเหล่านั้น ตลอดจนควรแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างไร เป็นต้น ถ้าหากประชาชนมีความสนใจและรับผิดชอบต่อท้องถิ่นของตนประสงค์ให้ท้องถิ่นของตนพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้งแล้ว ประชาชนเองจะเป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของท้องถิ่นและของตน โดยเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความตั้งใจดีเข้ามาทำหน้าที่บริหารกิจการต่างๆแทนตน การปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะดำเนินไปได้ด้วยดีเป็นผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของท้องถิ่นนั้นๆตามมา ลักษณะเช่นนี้การปกครองท้องถิ่นชุมชนนั้น ๆ จะประสบความสำเร็จ ในทางตรงกันข้ามหากประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นไม่สนใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม

ทางการเมืองของท้องถิ่นโดยไม่สนใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของท้องถิ่นของตนจะ
เป็นอย่างไร ย่อมจะทำให้การปกครองท้องถิ่นล้มเหลว (กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น. 2552 :
ออนไลน์)

เทศบาลตำบลสตึก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน
อำนาจและภารกิจต่างๆ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจในการบริหารงาน
เทศบาล ตราเทศบัญญัติและอำนาจหน้าที่ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามกฎหมายนั้น
สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ การดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ ปัญหาและความต้องการของประชาชน
ในพื้นที่ การวางแผนพัฒนาในด้านต่าง ๆ ก็ยังมีความสำคัญเพราะการวางแผนพัฒนานั้น จะเป็นสิ่ง
ที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา แนวทางในการแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาของเทศบาลตำบล
สตึก แต่การจะได้มาซึ่งแผนพัฒนาที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินการขับเคลื่อนการบริหารการ
พัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น จำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบและปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน
มาเป็นตัวกำหนดเพื่อให้ได้มาซึ่งแผนพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ปัจจุบันการจัดทำ
แผนพัฒนาเทศบาลของเทศบาลตำบลสตึก ดำเนินงานในลักษณะการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
ในรูปแบบประชาคมหมู่บ้าน และเทศบาลมีความเจริญและการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งในด้าน
การขยายตัวด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว จำนวนของประชากรก็เพิ่มขึ้น ซึ่งการเจริญเติบโต
ในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลนั้นย่อมมีทั้งสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีตามมาด้วยและสิ่งที่เกิดมาพร้อมกับการ
เจริญเติบโตก็คือสภาพของปัญหาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและสภาพ
สิ่งแวดล้อม ตลอดจนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แต่แผนพัฒนา
เทศบาลที่ปรากฏออกมายังไม่ครอบคลุมปัญหาความต้องการของประชาชนไม่สามารถแก้ไขปัญหา
ความเดือดร้อนของประชาชนได้ โครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาเมื่อคณะผู้บริหารนำมาจัดทำ
งบประมาณมักเกิดปัญหาการร้องเรียนว่าไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน อาจเกิดจาก
ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
เทศบาล และไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

จากประเด็นดังกล่าว และจากประสบการณ์ในการทำงานของผู้วิจัยที่เทศบาลตำบลสตึก
และรับรู้ปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมา มีสาเหตุมาจากการที่ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ
ยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลอย่างแท้จริง ไม่เข้าใจ
ถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ
เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหา
ในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปพัฒนาปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีขอบเขตการศึกษาใน 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว และ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เทศบาลตำบลสตึก. 2552 : 72-73)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 ตำบล 15 หมู่บ้าน 16 ชุมชน จำนวน 7,644 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามชุมชนต่าง ๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้ให้ความหมายนิยามศัพท์เฉพาะ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันไว้ ดังนี้

1. **การมีส่วนร่วม** หมายถึง การที่ประชาชนซึ่งประกอบด้วยบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การได้รับประโยชน์ การตรวจสอบการใช้อำนาจทุกระดับ การติดตาม การประเมินผล การแก้ปัญหาอุปสรรค

2. **การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์** หมายถึง การที่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลตำบลสตึก เป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีลักษณะที่ต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวน้ำครอบคลุมระยะเวลาสามปี มีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ตามยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปี ใน 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

2.1 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ การป้องกันและการแก้ไขปัญหาสังคม

2.2 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน หมายถึง การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพ รายได้และการรวมกลุ่ม ส่งเสริมการเกษตรและส่งเสริมการตลาดสินค้าพื้นเมือง

2.3 ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้านการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์สถานที่ท่องเที่ยวให้สวยงาม การปรับปรุงและก่อสร้างสวนสาธารณะ และการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยว

2.4 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้านการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย การปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบการฆ่าสัตว์ในชุมชน และการปรับปรุงระบบตลาดที่ถูกต้องอนามัย

3. **เทศบาลตำบล** หมายถึง เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

4. **ประชาชน** หมายถึง ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งกรอบความคิด โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
6. บริบทของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาใน ทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีหลายรูปแบบและหลายลักษณะแตกต่างกันออกไปตามความต้องการของตนเองและลักษณะของชุมชน แต่มีจุดมุ่งหมายหลักเดียวกันคือ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพัฒนาท้องถิ่น ให้มีความเจริญก้าวหน้า จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน

1. แนวคิดและหลักการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการสำคัญหลายประการ กล่าวคือทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการ ทำให้พฤติกรรมของบุคคลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การลดความขัดแย้งระหว่างบุคลิภาพส่วนบุคคลกับองค์การ ทำให้เกิดการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจ โดยสนองความต้องการทางจิตใจ โดยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง แนวคิดและหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

อकिन รพีรัตน์ (2527 : 320 ; อ้างถึงใน ทศมาลี กิมผกา. 2553 : 8) ได้กล่าวถึงยุทธวิธีในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมนั้น อาจใช้วิธีการให้ร่วมคิดเห็นประเด็นปัญหาใกล้ตัวในพื้นที่และมีแนวทางการพัฒนาที่ไม่ยากเกินไปนักพร้อมกับให้ร่วมคิดเห็นประเด็นปัญหา โดยพิจารณาลำดับกิจกรรมจากง่ายไปยาก และสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีการจูงใจ เสริมแรงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจใช้เทคนิคต่างๆ มาดำเนินการให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ เช่นเทคนิค การประชุม A-I-C (Appreciation – Influence – Control) ซึ่งเริ่มจากการสร้างความเข้าใจและตระหนักในปัญหาร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการสร้างแนวทางการพัฒนา และขั้นตอนในการควบคุมการแบ่งงานการปฏิบัติร่วมกัน เทคนิคการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแสวงหาอนาคตร่วมกัน ซึ่งเป็นการร่วมกันพิจารณาสภาพในอดีต สภาพปัจจุบัน และจินตนาการถึงอนาคตที่พึงปรารถนาร่วมกัน อันจะนำไปสู่การวางแผนการปฏิบัติร่วมกัน โดยที่วงจรการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมนั้นเริ่มจากขั้นตอนแรก ซึ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการคิดเพื่อค้นหาปัญหา พิจารณาปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ขั้นตอนที่สอง เป็นกระบวนการตัดสินใจ ขั้นตอนที่สามเป็นกระบวนการปฏิบัติ และขั้นตอนสุดท้ายเป็นกระบวนการรับผิดชอบ

ธรรมรส โชติคุณุช (2540 : 228) ได้กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมนั้นมีหลักการสำคัญประกอบด้วย การทำงานที่อาศัยประสบการณ์เดิมของสมาชิก เป็นการทำงานที่ทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้และความคิดที่ท้าทายแปลกใหม่อย่างต่อเนื่อง เป็นการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กันเองระหว่างสมาชิก และระหว่างสมาชิกกับวิทยากรเป็นการขยายความคิดที่มีอยู่ให้ขยายกว้างออกไป รวมถึงมีการสื่อสารด้วยวิธีการพูด การเขียน เพื่อแลกเปลี่ยนวิเคราะห์ และสังเคราะห์ความคิด

ทวีศักดิ์ นพเกษตร (2541 : 27) ได้ให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคือการมีส่วนร่วมพิจารณาค้นหาปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การมีส่วนร่วมวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การมีส่วนร่วมพิจารณาแนวทางและวิธีการในการแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผนและการมีส่วนร่วมในการประเมินผลวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่ทำให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินการ

2. ความหมายของการมีส่วนร่วม

คำว่า การมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายประการ ซึ่งสามารถประมวลได้ดังต่อไปนี้

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546 : 14-15) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมหมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการและยังได้ให้หลักการพื้นฐานของการมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. ต้องคิดว่ามนุษย์มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ เพราะถ้ามนุษย์ไม่มาร่วมคิด ร่วมรับรู้ หรือเข้าใจเพียงพอก็อาจไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควรหรืออาจใช้เพื่อทำลายเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเองและสิ่งแวดล้อมได้
2. เชื่อว่ามนุษย์ต่างมีความคิดและมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน
3. เชื่อว่าทุกคนไม่ได้โชคดี มาตั้งแต่เกิด โดยเหตุที่เขายากจนอยู่นั้นมิใช่จากกรรมเก่า
4. เชื่อว่าชาวชุมชนต่างๆ มักมีภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของตน ในระดับหนึ่ง บางเรื่องที่ชาวชุมชนยึดถือจึงต้องค่อยๆ ให้ปรับตัวผสมผสานกับวิทยาการภายนอก
5. เชื่อว่าตนต่างกับชาวบ้านอยู่ไม่น้อยและชาวบ้านเองก็แตกต่างกันอยู่บ้าง
6. ต้องคิดว่ามนุษย์มีความสามารถพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้นได้ถ้าได้รับโอกาสที่จะร่วมคิด ร่วมเข้าใจ และร่วมจัดการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม
7. อาจใช้การมีส่วนร่วมในหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบโดยตรง คือมีส่วนร่วมโดยตัวบุคคลและแต่ละบุคคล หรือประชาชนก่อตั้งองค์กรขึ้นมามีส่วนร่วม หรือให้มีตัวแทนมามีส่วนร่วมโดยอ้อม ซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่
8. การมีส่วนร่วมยังมีเพิ่มขึ้น เมื่อมีสภาพที่เหมาะสม คือประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้สึกว่าเขาได้ควบคุมโชคชะตาของตนเอง มีอิสรภาพ ได้รับความเสมอภาคและได้รับความจริงใจให้มีส่วนร่วม ต้องมีความสามารถพอที่จะมีส่วนร่วมด้วยได้ มีการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมได้รับรู้ข้อมูลอย่างถูกต้องและสมบูรณ์ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับทราบร่วมคิด มีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่โครงการมากยิ่งขึ้น เมื่อเข้ามามีส่วนร่วมแล้วไม่กระทบกระเทือนสถานภาพในหน้าที่การงานหรือทางสังคมให้ลดน้อยลง ไม่ทำให้ประชาชนเสียค่าใช้จ่ายมาก

เกินไปกว่าผลตอบแทนที่เขาประเมินว่าจะได้รับ และต้องมีกลวิธีการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างโครงการและผู้มีส่วนร่วมได้เสียเป็นอย่างดี

ซูเกียรติ เปรี่ยมศรี (2543 : 21) ได้อธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการ และทิศทางของการเปลี่ยนแปลง และความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการณ์นั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นแรกของการที่คนเรามารวมกันได้ควนจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมด หรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่ม หรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กร จะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลง

เพิ่มศักดิ์ มกรภิรมย์ (2543 : 11) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การที่ประชาชน ซึ่งประกอบด้วยบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น ซึ่งประเด็นปัญหา การตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การได้รับประโยชน์ การตรวจสอบการใช้อำนาจทุกระดับ การติดตาม การประเมินผล การแก้ปัญหา อุปสรรค ดังนั้น การทำงานแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับบุคคลและองค์กรหลายประเภท เพื่อให้เกิดความสามานไมตรี

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2545 : 28) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง ขบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีบทบาทและสิทธิในการตัดสินใจดำเนินนโยบายและการมีส่วนร่วมในการควบคุมสถาบันตลอดจนการจัดสรรการใช้และการทรัพยากรต่างๆ ที่มีผลกระทบของตน อันจะทำให้เกิดการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ

สรุป ความหมายดังกล่าวข้างต้น ได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในด้าน การตัดสินใจของการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติตาม การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ดังนั้นการมีส่วนร่วมในความหมายนี้ จึงเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้นถึงขั้นเป็นตัวนำของการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผน และการปฏิบัติตามแผนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาของสังคม

3. รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญมากที่จะทำให้กิจกรรมต่างๆ ประสบความสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่วางไว้ โดยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ดังนี้

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 6-7 ; อ้างถึงใน ทศมาลี กิมผกา. 2553 :10) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้า ปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงตลอดถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหา และสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน หรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดหรือปัญหา และตอบสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมกันตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้มีประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชน ขีดความสามารถของตนเอง
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย
8. ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ โดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

สัมพันธ์ อุปลลา (2541 : 19) ได้จำแนกรูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินงานตามโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลที่เกิดจากโครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ

กำพล แสนบุญเรือง (2545 : 61) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ใน 5 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มการพัฒนา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชน ตลอดมีส่วนร่วมในการกำหนดความ

ต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดความสำคัญของความต้องการด้วย

2. การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่จะใช้

3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือเข้ามาร่วมประสานงานบริหารงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ที่ควรได้รับจากการพัฒนา หรือยอมรับผลกระทบอันอาจเกิดจากการพัฒนา ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ อันแสดงออกมาในเชิงรูปธรรม และนามธรรมต่อสังคมและบุคคลก็ตาม

5. การมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ประเมินว่าการพัฒนาที่กระทำนั้น สำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด ซึ่งในการประเมินอาจปรากฏในรูปแบบการประเมินย่อย อันเป็นผลการประเมินผลก้าวหน้า ที่ทำเป็นระยะ หรือกระทำในรูปแบบประเมินรวม ซึ่งเป็นการประเมินผลรวบยอด

สมหมาย อุปถัมภ์ (2548 : 8-9) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วม ออกเป็น 10 รูปแบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการประชุม (Attendance at Meetings)
2. การมีส่วนร่วมในการออมเงิน (Financial Contribution)
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on Committees)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม (Entrepreneur)
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง (Employee)
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุ อุปกรณ์ (Material Contribution)

จากการที่นักวิชาการได้ให้รูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ในลักษณะต่างๆ พอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือการที่ประชาชนเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย การดำเนินงาน และการควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่น โดยที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมคิด พิจารณาตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการบริหาร กิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่วมรับประโยชน์ ที่เกิดจากการร่วมกันทำกิจกรรม นั้น

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ประเทศไทยเริ่มมีการจัดรูปแบบการปกครอง เพื่อให้ประชาชนมีประสิทธิภาพมีความเสมอภาค และส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในสมัยรัชการที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระองค์ได้จัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพมหานคร และสุขาภิบาลท่าฉลอม ให้ประชาชนมีอำนาจบริหารท้องถิ่นของตนเอง โดยได้ตรากฎหมายว่าด้วยการจัดหาท้องถิ่นฉบับแรก คือพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ. 116 เมื่อปี พ.ศ. 2440 ต่อมาได้จัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอม ปี พ.ศ. 2448 กิจการสุขาภิบาลได้เริ่มขึ้นในหัวเมืองครั้งแรก (จักษ์ พันธ์ชูเพชร. 2545 : 63)

ต่อมาในสมัยรัชการที่ 7 ได้ทรงร่างพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ. 2470 แต่ยังไม่ทันประกาศใช้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี พ.ศ. 2475 และปี พ.ศ. 2476 จึงได้มีพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาลขึ้นเป็นครั้งแรก และในปี พ.ศ. 2496 ได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล ขึ้นแทนกฎหมายเก่าทั้งหมดและมีการแก้ไขปรับปรุงมาเรื่อยๆ จนมาถึงปัจจุบันคือปรับปรุงเป็นฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552 การปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย ได้มีกฎหมาย และระเบียบฯ ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ซึ่งพอจะสรุปเป็นสาระที่สำคัญได้ (จักษ์ พันธ์ชูเพชร. 2551 :157-211) ดังนี้

การเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน

ประเทศไทยยึดหลักการจัดระเบียบราชการบริหารตามพระราชบัญญัติระเบียบ การบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2546 แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

- 1.1 ว่าด้วยการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนกลาง แบ่งออกเป็น 2 ระดับ
 - 1.1.1 ระดับกระทรวง บัญญัติไว้ในหมวด 1 ถึงหมวด 3 ได้แก่
 - 1.1.1.1 การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี บัญญัติไว้ใน หมวด 1 และ หมวด 3
 - 1.1.1.2 การจัดระเบียบราชการในกระทรวงหรือทบวง บัญญัติไว้ในหมวด 2 และหมวด 3
 - 1.1.2 ระดับ การจัดระเบียบราชการในกรม บัญญัติไว้ในหมวด 4
- 1.2 ว่าด้วยการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย
 - 1.2.1 จังหวัด
 - 1.2.2 อำเภอ
- 1.3 ว่าด้วยการจัดระเบียบ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันประเทศไทยมีการปกครองส่วนท้องถิ่น 2 ประเภท คือ
 - 1.3.1 การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ซึ่งมี 3 รูปแบบ คือ
 - 1.3.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - 1.3.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบล
 - 1.3.1.3 เทศบาล
 - 1.3.2 การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมี 2 รูปแบบ คือ
 - 1.3.2.1 กรุงเทพมหานคร
 - 1.3.2.2 เมืองพัทยา
- 1.4 ว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หรือ ก.พ.ร

2. องค์ประกอบของการบริหารประเทศ

นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศและเป็นหลักในการจัดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดของรัฐซึ่งรัฐธรรมนูญเกือบทุกฉบับรวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. พุทธศักราช 2550 มาตรา 88 ได้ระบุว่า รัฐสภาประกอบไปด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ส่วนมาตราที่ 93 และมาตรา 111 ได้ระบุไว้ตามลำดับ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2550 : 30-39) ดังนี้

- 2.1 มาตรา 93 สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 480 คน ดังนี้
 - 2.1.1 สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 คน

2.1.2 สมาชิกมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน จำนวน 80 คน

2.2 มาตรา 111 วุฒิสภา ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 150 คน ดังนี้

2.2.1 สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งจังหวัดละหนึ่งคน จำนวน 76 คน

2.2.2 สมาชิกซึ่งมาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา จำนวน 74 คน

3. ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครอง ร่วมกับการบริหารงานของท้องถิ่น มีการจัดเป็นองค์กร โดยมีตัวแทนซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องกำกับดูแลด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม และมีผู้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้หลายท่าน ได้สรุปแนวความคิดของนักวิชาการและนักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า

โกวิท พวงงาม (2544 : 21) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึงหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและมีอำนาจการปกครองตนเอง มีสิทธิตามกฎหมาย และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2542 : 9) การปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ หรือกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้มีอำนาจในการปกครองรับผิดชอบทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตน ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชน ในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา 1 ซึ่งบัญญัติว่า ประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวแบ่งแยกมิได้ การให้มีอิสระในการปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่งมีอาจให้ความเป็นอิสระถึงขนาดให้แยกเป็นรัฐอิสระเป็นแบบมลรัฐได้

ชาญวุฒิ สีบุญมา (2551 : 24) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้อำนาจการปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

พจนต์ เอี่ยมสำอาง (2542 : 17) สรุปไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาล ได้กระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้สิทธิการดำเนินการปกครองตนเองและมีองค์การปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร

รศ.ดร. รัตนา เสริมพงศ์ (2546 : 15) ได้กล่าวไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้ให้ความหมายว่าของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล ดำเนินการปกครองตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นทางการภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์กรหนึ่งมีอาณาเขตของตนเอง มีประชากรตามที่หลักเกณฑ์กำหนด มีอำนาจ และมีอิสระในการปกครองตนเอง อาทิ การมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง เช่น การมีสภาท้องถิ่น เป็นต้น

4. วัตถุประสงค์ของการปกครองของส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่ จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองซึ่ง

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 26 ; อ้างถึงใน ทศมาลี กิมผกา. 2553 : 8) ได้จำแนก วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

4.1 ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็ สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาหนี้เป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

4.2 เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเนื่องจาก

ประเทศมีขนาดกว้าง ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรื้อรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

4.3 เพื่อประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็แตกต่างกันไป ด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ ในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

สรุปวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้นวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือการตอบสนองความต้องการของประชาชนแต่ละท้องถิ่น และวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดคือ ความต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกกระบวนการให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการดำเนินงาน และร่วมในการประเมินผลของงาน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นั่นเอง

5. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น โดยในสภาวะการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว และมีความเข้าใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ประกอบกับการพัฒนาของประเทศได้ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองให้มากที่สุด อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง แต่ทั้งนี้ การที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนขีดความสามารถทางด้านการบริหารบุคคล การเงิน และการคลัง ของ

ท้องถิ่น สำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบด้วยกันคือ (กรมการปกครอง
ท้องถิ่นไทย. 2552 : ออนไลน์)

5.1 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นทั่วไป ได้แก่

5.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการเป็นผู้กำกับดูแล

5.1.2 เทศบาล มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาล และ นายกเทศมนตรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล

5.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล

5.2 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมือง และนิติบุคคล โดยในประเทศไทยมีอยู่ 2 แห่งคือ

5.2.1 กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหาร คือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต

5.2.2 เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือสภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา
สรุปการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับการบริหารงานของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน การติดตามผลและการประเมินผลเป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นกลไกที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดี และน่าจะดีกว่าการปกครองที่รวมศูนย์อำนาจหรือการบริหารจัดการจากพื้นที่ที่ห่างไกล เพราะคนที่อยู่ใกล้กับพื้นที่ย่อมรู้ปัญหาได้ชัดเจนกว่าและการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งเสริมให้ประชาธิปไตยหยั่งรากลึกถึงสู่สังคม ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญต่างๆ ได้ จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2546: 3) มีดังนี้

1. เน้นกระจายอำนาจทางการคลังและการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดงบประมาณของตนเองได้อย่างอิสระ

2. ส่งเสริมให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีความชัดเจนและเหมาะสม ควบคู่กับการเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่น

3. สนับสนุนให้ประชาชน ภาคประชาสังคมและองค์กรเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นรวมทั้งให้มีระบบตรวจสอบและประเมินผลที่ดี และในส่วนที่เกี่ยวกับแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจมีดังนี้ (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2542 : 2-15)

1. แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

1.1 คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

1.1.1 นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

1.1.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขา

1.1.3 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน ผู้บริหารเทศบาลจำนวนสามคน ผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลห้าคน และผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารเมืองพัทยาหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นรวมสองคน ทั้งนี้โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประเภทเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

1.1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ด้านการปกครอง ส่วนท้องถิ่นในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์และด้านกฎหมาย ทั้งนี้การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนดให้หัวหน้าสำนักงานและคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลขานุการคณะกรรมการ

1.2 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้

1.2.1 ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ ใน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

1.2.1.1 การกึ่งที่ดำเนินการค้าซ้บระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการกึ่งที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

1.2.1.2 การกึ่งที่รัฐจัดให้บริการในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

1.2.1.3 การกึ่งที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

1.2.2 กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐ และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจ และหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

1.2.3 กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและความช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

1.2.4 กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า ทั้งนี้ โดยการเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และโดยการจัดสรรสรรส่วนที่เป็นกรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

1.2.5 การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

2. แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2542 : 2-15) ได้สรุปแนวทางและสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 ลักษณะภารกิจทำให้บริการสาธารณะที่จะต้องถ่ายโอนใน 4 ปี ได้กล่าวถึง การให้บริการสาธารณะ คือ

2.1.1 ภารกิจที่ซ้ำซ้อน เป็นภารกิจให้บริการสาธารณะที่กฎหมายกำหนดให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องเดียวกัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินการตามภารกิจนั้นแล้ว

2.1.2 ภารกิจที่รัฐจัดทำในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นภารกิจการให้บริการสาธารณะที่กฎหมายกำหนดให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่แต่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่เคยดำเนินการตามภารกิจนั้น

2.1.3 ภารกิจที่รัฐจัดทำในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เป็นภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งและมีผลกระทบเกิดขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

2.1.4 ภารกิจตามนโยบายรัฐบาล ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดยังไม่พร้อมให้ขยายเวลาเตรียมความพร้อมได้ภายใน 10 ปี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำแผนเตรียมความพร้อม และราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้การสนับสนุนแนะนำด้านการบริหารจัดการและเทคนิควิชาการ

2.2 ภารกิจการให้บริการสาธารณะที่จะต้องถ่ายโอนกำหนดไว้ 6 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย การคมนาคมและขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การผังเมือง การควบคุมอากาศ

2.2.2 ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย การส่งเสริมอาชีพ งานสวัสดิการ สังคม การศึกษา การสาธารณสุข และ การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและที่อยู่อาศัย

2.2.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ประกอบด้วย การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.2.4 ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาเทคโนโลยี การส่งเสริมการลงทุน การพาณิชยกรรม การพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว

2.2.5 ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การคุ้มครองดูแล บำรุงรักษา ไร่ประ โยชน์จากป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ การดูแลรักษาที่สาธารณะ

2.2.6 ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย การจัดการดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ และ การจัดการดูแลพิพิธภัณฑสถานและหอจดหมายเหตุ

2.3 ระยะเวลาการถ่ายโอน แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

2.3.1 ระยะเวลา 1-4 ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 – 2547 โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อม สามารถดำเนินการได้และแล้วเสร็จภายใน 4 ปี โดยเป็นการถ่ายโอนตามมาตรา 30 (1) ของพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.2 ระยะที่ 2 ระยะเวลา 1-10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2544-2553 เป็นการถ่ายโอน เนื่องจากการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ แตกต่างกันในระยะ 10 ปีแรก ตามมาตรา 30 (2) ของแผนปฏิบัติการขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2551

2.4 แนวทางในการกระจายอำนาจในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจใหแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

2.4.1 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบาย ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยต้องจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อเป็นการจัดทำและการให้บริการสาธารณะ เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม ของประชาชน

2.4.2 กำหนดต้องให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบาย ด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชนโดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

2.4.3 ส่งเสริมและสนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น

2.4.4 สนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่าย ทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

2.4.5 กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติโดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประเทศที่เป็นส่วนรวม รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยประชาชนเป็นหลัก

2.4.6 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง

2.4.7 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

2.4.8 ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย

2.4.9 ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร ในกรณีที่เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจ

2.4.10 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 แนวทางการดำเนินงานกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การดำเนินงานและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ดังนี้

2.5.1 สร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคมตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวด้วย

2.5.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่และแก้ไขปัญหาในชุมชน

2.5.3 ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชนและภาคประชาสังคมเข้าไปมีส่วนร่วมและเข้าถึงอำนาจการตัดสินใจในขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่น ร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และการป้องกันการทุจริต

2.5.4 ในกรณีที่การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนกระทำการเป็นเวลาพอสมควร ในกรณีที่เห็นสมควรหรือได้รับการร้องขอจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

2.5.5 ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่เข้าใจและรับรู้ถึงสิทธิของประชาชนตามกฎหมาย เช่น การมีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติ (ข้อบังคับ) ท้องถิ่น การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลปกครอง และการใช้สิทธิร้องต่อกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเมื่อมีการละเมิดสิทธิโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2.5.6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และภาคประชาชน มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรชุมชน หรือส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และภาคประชาชน เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในบางกิจกรรมของท้องถิ่น เช่น การตั้งกลุ่มอาชีพของตนเอง การเฝ้าระวังดูแลความสงบเรียบร้อยในชุมชนของตนเอง เป็นต้น

2.5.7 มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชน (Citizen Advisory Board) เพื่อให้ข้อคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น การวางแผน/โครงการ

2.5.8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการการมีส่วนร่วมของประชาชน ประจำปี มีเนื้อหาสาระประกอบด้วย กิจกรรม ขั้นตอน วัน เวลา ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะให้ประชาชนในเขตพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในรอบปี และเปิดเผยภาคประชาชนทราบภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

2.6 แนวทางการดำเนินงานกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนโดย การตรวจสอบติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ และติดตามประเมินผลแผน ทำให้ระบบการดำเนินงานต่างเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล คือ

2.6.1 พัฒนาระบบการตรวจสอบและระบบการติดตามประเมินผลงานที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประชาชนและภาคประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบและติดตามประเมินผล

2.6.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น

2.6.3 สร้างกลไกการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและการประเมินผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการโดยประชาชนเป็นหลัก และอาศัยเครือข่ายของสถาบันการศึกษาต่างๆ ส่วนราชการหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

2.6.4 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยเสริมการทำงานตรวจสอบของภาครัฐ

2.6.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.6.6 ปรับปรุงกลไกการตรวจสอบทางการเงินและค่าใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งภายนอกและภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัว โดยให้ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบให้มากขึ้น

2.6.7 พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสนเทศและระบบการรายงานข้อมูลการเงินการคลังให้ประชาชนทราบ ได้แกฐานข้อมูลรายได้ รายจ่ายท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการจัดการบริการสาธารณะต่างๆ ข้อมูลต้นทุน การจัดผลิตและผลลัพธ์ของการทำงานที่มีต่อประชาชน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.6.8 ส่งเสริมและเชิดชูองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่น เกี่ยวกับความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีนวัตกรรมเพื่อให้เป็น Best Practice แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

2.6.9 จัดทำคู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารงานของ อบต. เช่น ช่องทางที่ประชาชนจะมีส่วนร่วม หรือวิธีการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น เป็นต้น

สรุป แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้

กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันให้ชัดเจน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดหรือแห่งใดที่มีความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการกิจ ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 4 ปี สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่ไม่สามารถที่จะรับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจภายใน 4 ปี ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 10 ปี รวมทั้งกำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลภายในไม่เกิน พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 โดยการเพิ่มสัดส่วนอย่างต่อเนื่อง ตามระยะเวลาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

1. ความเป็นมาการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการของเทศบาลว่า เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่น การปกครองรูปแบบเทศบาลเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพ ฯ ร.ศ. 116 พ.ศ.2440 โดยมีพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพ ฯ ร.ศ. 116 ในส่วนภูมิภาค มีการตราพระราชบัญญัติการจัดการสุขาภิบาลท่าฉลอม ร.ศ. 124 (พ.ศ. 2448) ขึ้นมีวิวัฒนาการเรื่อย ๆ มาจนถึงปี พ.ศ. 2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มีการกระจายอำนาจการปกครองที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

การจัดตั้งเทศบาลขึ้น ในปี พ.ศ.2476 โดยมีการตราพระราชบัญญัติ จัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 มีการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลหลายแห่ง ต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงยกเลิก กฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลหลายครั้ง จนในที่สุดได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ยกเลิกพระราชบัญญัติเดิม ทั้งหมดขณะนี้ยังมีผลบังคับใช้ซึ่งมีการแก้ไขครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552

การปกครองท้องถิ่นได้เริ่มต้นมาเป็นเวลานานพอสมควร แต่การปกครองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ยังไม่เข้มแข็งพอ แต่พอจะเป็นหลักได้บ้างคือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบของ กรุงเทพมหานคร และเทศบาลเท่านั้น ซึ่งรัฐบาลหลายรัฐบาลได้พยายามที่จะพัฒนารูปแบบ

ให้เหมาะสมกับประเทศไทยอยู่หลายครั้ง โดยมีการทดลองรูปแบบเมืองพัทยาแต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควรจึงกลับมาดำเนินการในรูปแบบเทศบาล โดยให้เมืองพัทยาดำเนินการตามรูปแบบของเทศบาลนคร ในปัจจุบันนี้กฎหมายรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้ สามารถรวมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น โดยมีการพัฒนาตามลำดับ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552:ออนไลน์)

พ.ศ. 2476 ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2476 และกำหนดให้เทศบาลเป็นองค์กรบริหารรูปแบบหนึ่งของราชการส่วนท้องถิ่น และมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารปกครองตนเองของเทศบาล

พ.ศ. 2478 ได้มีการจัดตั้งเทศบาลเป็นครั้งแรก ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 โดยการยกฐานะสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิม 35 แห่ง ขึ้นเป็นเทศบาล และได้มีการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวอยู่เป็นระยะ เช่น ในปี พ.ศ. 2481 และ พ.ศ. 2483

พ.ศ. 2496 ได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ขึ้นใช้แทนกฎหมายเก่าทั้งหมดและได้มีการใช้กฎหมาย พ.ร.บ. เทศบาล 2496 (โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่เป็นระยะ) จนถึงปัจจุบัน (2541) ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติหมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

พ.ศ. 2546 ได้มีการปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. เทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2542

พ.ศ. 2552 ได้มีการปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. เทศบาล (ฉบับที่ 13) แก้ไขเฉพาะมาตรา 48 พระราชบัญญัติเทศบาล ฉบับที่ 13 (2552 : 1)

3. หลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล. (2496 : 2-3) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้งท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาลไว้ 3 ประการ ได้แก่จำนวนของประชากรในท้องถิ่นนั้น ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น และความสำคัญทางการเมืองท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วกว่าน้อยเพียงใด จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น กฎหมายได้กำหนดให้จัดตั้งเทศบาล กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาล ไว้อย่างกว้างๆ 3 ประเภท ดังนี้

3.1 เทศบาลตำบล ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาล ไว้ดังนี้

3.1.1 มีรายได้จริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ 12,000.-บาท ขึ้นไป

3.1.2 มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป

3.1.3 มีการกระจายตัวเชิงพื้นที่ 1,500 คนต่อตารางเมตร

3.1.4 ได้รับความเห็นชอบจากราษฎรในท้องถิ่น

3.2 เทศบาลเมือง ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลเมืองไว้ดังนี้

3.2.1 ท้องที่ที่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดทุกแห่ง ให้ยกฐานะเทศบาลเมืองได้ โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ

3.2.2 ส่วนท้องที่ที่มีใช่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

3.2.2.1 มีขนาดประชากรหรือราษฎรท้องถิ่น 10,000 คนขึ้นไป

3.2.2.2 มีการกระจายตัวเชิงพื้นที่ 3,000 คนต่อตารางเมตร

3.3 เทศบาลนคร ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลนคร ไว้ดังนี้

3.3.1 มีขนาดประชากรหรือราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป

3.3.2 มีการกระจายตัวเชิงพื้นที่ ไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อตารางเมตร

3.3.3 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อื่นต้องทำตามที่กฎหมายกำหนด

4. โครงสร้างเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลออกเป็น 2 ส่วน ตามมาตรา 14 องค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี

4.1 ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวนดังต่อไปนี้

4.1.1 สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน

4.1.2 สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 18 คน

4.1.3 สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน

สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งและสภาเทศบาลมีประธานสภา คนหนึ่ง และรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล

4.2 ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีหนึ่งคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและนายกอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

4.2.1 เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน

4.2.2 เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน

4.2.3 เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ โดยในกรณีเทศบาลตำบลให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสองคนในกรณีเทศบาลเมืองให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสามคน และในกรณีเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

5. อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรืออำนาจหน้าที่ต้องทำ และอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติหรือหน้าที่ที่อาจจัดทำ นอกจากนั้นยังมีอำนาจหน้าที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนดทั้งยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในฐานะระดับต่างๆ ไว้ เช่น เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ไว้แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดกล่าวคือ

5.1 หน้าที่ที่ต้องทำ

5.1.1 เทศบาลตำบล มีหน้าที่ ดังนี้

5.1.1.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

5.1.1.2 ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

5.1.1.3 รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้ง

การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

5.1.1.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

5.1.1.5 ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

5.1.1.6 ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

5.1.1.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

5.5.5.8 บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

5.1.2 เทศบาลเมือง มีหน้าที่ ดังนี้

5.1.2.1 กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50

5.1.2.2 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

5.1.2.3 ให้มีโรงฆ่าสัตว์

5.1.2.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้

5.1.2.5 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

5.1.2.6 ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ

5.1.2.7 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

5.1.2.8 ให้มีการดำเนินกิจการ โรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

5.1.3 เทศบาลนคร มีหน้าที่ดังนี้

5.1.3.1 กิจการที่ระบุไว้ตามมาตรา 53

5.1.3.2 ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก

5.1.3.3 กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

5.1.3.4 การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ

และสถานบริการอื่น

5.1.3.5 จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

5.1.3.6 จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

5.1.3.7 การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

5.1.3.8 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

5.2 หน้าที่ที่อาจจัดทำ

5.2.1 เทศบาลตำบล มีหน้าที่ดังนี้

5.2.1.1 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

5.2.1.2 ให้มีโรงฆ่าสัตว์

5.2.1.2 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

5.2.1.3 ให้มีสุสานและฌาปนสถาน

5.2.1.4 บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

5.2.1.5 ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนไข้

5.2.1.6 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

5.2.1.7 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

5.2.1.8 เทศพาณิชย์

5.2.2 เทศบาลเมือง มีหน้าที่ดังนี้

5.2.2.1 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

5.2.2.2 ให้มีสุสานและฌาปนสถาน

5.2.2.3 บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

5.2.2.4 ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก

5.2.2.5 ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล

5.2.2.6 ให้มีการสาธารณสุข

5.2.2.7 จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

5.2.2.8 จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา

5.2.2.9 ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและพลศึกษา

5.2.2.10 ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อน

หย่อนใจ

5.2.2.11 ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อย

5.2.2.12 เทศพาณิชย์

5.2.3 เทศบาลนคร มีหน้าที่เช่นเดียวกับเทศบาลเมือง

6. การบริหารงานของเทศบาล

การบริหารงานของเทศบาลประกอบด้วย คณะนายกเทศมนตรี จะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น จึงเห็นได้ว่าหน้าที่สำคัญในการวางแผนดำเนินงาน ก็คือคณะนายกเทศมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบควบคุมจัดทำให้เป็นไปตามแผนนั้น จึงเท่ากับว่าคณะนายกเทศมนตรี รับผิดชอบในการวาง “นโยบาย” นั้นเอง เมื่อเปรียบเทียบกับการบริหารงานของรัฐบาลแล้ว คณะนายกเทศมนตรีก็เช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี ซึ่งบริหารราชการ ด้านนโยบาย ส่วนงานประจำทั้งหมดย่อมอยู่ในความรับผิดชอบของปลัดเทศบาลหรือคล้ายกับปลัดกระทรวง สำหรับสภาเทศบาล จะทำหน้าที่การตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งกับตัวบทกฎหมาย ซึ่งใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปในเขตเทศบาล หรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล และตามที่กฎหมายบัญญัติและให้อำนาจไว้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในกรณีนี้กฎหมายได้ให้อำนาจแก่สภาเทศบาลมากในการวางนโยบายและการควบคุมการบริหารงานของคณะเทศมนตรีการใช้อำนาจที่นับว่าสำคัญที่สุดของสภาเทศบาลในกรณีนี้คือ การพิจารณา

ตราเทศบาลบัญญัติงบประมาณประจำปี นับว่าสภาเทศบาลได้ใช้อำนาจอย่างสูงสุดในการบริหาร และควบคุมคณะนายกเทศมนตรี (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : ออนไลน์)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ.2540 หมวด 9 การปกครองท้องถิ่น มาตรา 282 - 290 ซึ่งได้เป็นต้นแบบการปกครองท้องถิ่น ในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่ความเป็นอิสระของท้องถิ่นดังกล่าวก็ยังคงอยู่ภายใต้เงื่อนไขของความเป็นกลไกหนึ่งของการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐบาลที่จะต้องกำกับดูแล ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหาร กิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปด้วยความถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยทั่วไป รัฐบาลจึงจำเป็นต้องกำกับดูแลท้องถิ่น โดยผ่านการบริหารราชการส่วนกลาง และการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่จังหวัดและอำเภอ ซึ่งเป็นตัวแทนและกลไกที่สำคัญของรัฐบาลในการกำกับดูแลท้องถิ่น ทั้งนี้การกำกับดูแล จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : ออนไลน์) ดังนี้

- 6.1 การกระทำเท่าที่จำเป็น
- 6.2 กระทำตามที่กฎหมายบัญญัติ
- 6.3 ต้องเป็นไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศชาติโดยรวม
- 6.4 จะกระทบถึงสาระสำคัญของหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นไม่ได้

สรุปการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) ได้กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือหน้าที่ที่ต้องทำและอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติหรือหน้าที่ที่อาจจัดทำ นอกจากนั้นยังมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆกำหนด ทั้งยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในฐานะระดับต่างๆ ไว้ เช่น เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ไว้แตกต่างกัน แต่วัตถุประสงค์หลักของเทศบาลระดับต่างๆ ก็เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นเรื่องที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำตามกฎหมาย ระเบียบ และมีความจำเป็นต่อการบริหารงานของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติภารกิจในการบริการ สาธารณะแก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญๆ ได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 13) การกำหนดให้รัฐต้องจัดสรร งบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น การถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นในการจัดสรรทรัพยากรรายได้ ทั้งที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองและ รายได้ที่รัฐบาลจัดสรรที่อยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความโปร่งใสมากที่สุด การวางแผน ถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องวางแผนใช้ ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต มีการปฏิบัติ ตามแผนงาน โครงการที่กำหนด ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุม ติดตาม วัด ประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการนั้นจะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และความพร้อมที่จะมีการตรวจสอบ ทั้งโดยหน่วยงาน ของรัฐและ ความพร้อมที่ จะมีการตรวจสอบทั้ง โดยหน่วยงานของรัฐและประชาคม

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 13) กำหนดไว้ว่า เทศบาล เมืองพัทยา และ องค์กรการบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและ สำหรับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด นอกจากนี้จะมีหน้าที่ ยังมีหน้าที่ในการประสานการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ในระยะปานกลางถึงระยะยาว เพื่อให้ทราบทิศทาง และความต้องการพัฒนาในอนาคต โดยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้กำหนดให้ประชาชน และภาคประชาคมเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ การติดตามประเมินผลการ พัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้กระบวนการวางแผนของท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ในพื้นที่และเพื่อให้การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาถูกนำไปปฏิบัติได้จริง จำเป็นต้องจัดทำแผน งบประมาณระยะเวลา 3 ปี ที่ยึดผลสำเร็จของงานเป็นเป้าหมายของการทำงาน และมีลักษณะ การจัดทำที่มีความต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นแผนก้าวหน้า เพื่อสร้างความมั่นใจในการจัดสรร งบประมาณเพื่อการพัฒนานั้นๆ ในทุกระยะเวลา 3 ปี

3. หลักการวางแผนพัฒนา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552:14) การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมาจนถึงปี พ.ศ. 2548 ได้กำหนดวิธีการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ แต่หลังจากที่ได้มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ไม่ได้มีการกำหนดกระบวนการประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 และมาตรา 17 บัญญัติให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนอกจากจะมีหน้าที่ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้วยังมีอำนาจหน้าที่ในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ดังนั้น อำนาจในการออกระเบียบปฏิบัติจึงแยก เป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

3.2 คณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการประสานแผน ดังนั้น

กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2548 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องถิ่น ซึ่งจะใช้ควบคู่กับระเบียบ ว่าด้วยการประสานแผนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้กำหนดความเชื่อมโยงในการทำงานไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

4. ประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (2548 : 2-6)

ได้กำหนดประเภทของการวางแผนและความหมายออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะแนวคิดพื้นฐาน ได้ดังนี้

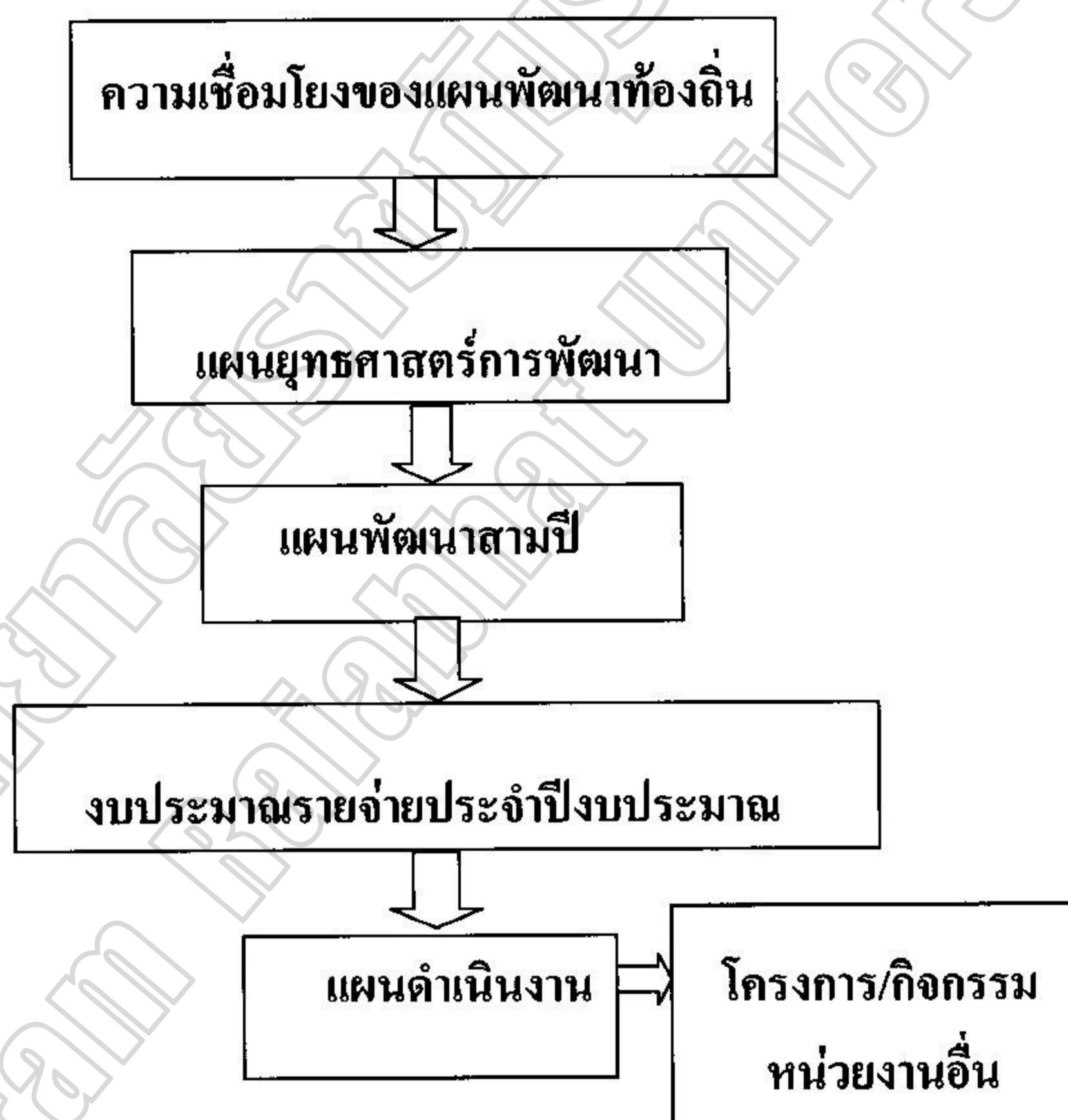
4.1 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

4.2 แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียด

แผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผน ก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

4.3 แผนดำเนินงาน หมายความว่า แผนการดำเนินงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมด ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น

4.4 โครงการพัฒนา หมายความว่า โครงการที่มีวัตถุประสงค์สนองต่อแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาบรรลุ ตามวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้

ภาพประกอบ 1 ความเชื่อมโยงของแผนพัฒนาท้องถิ่น

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 60)

5. ความเป็นมาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

นับตั้งแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทอำนาจหน้าที่กว้างขวางมากขึ้น โดยมีเพียงที่จะมีหน้าที่ให้บริการ สาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนา คุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย โดยเฉพาะเป็นองค์กรที่เปิดให้

ประชาคมท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้มืองค์กรรับผิดชอบในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : 13) ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดทำ “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548” ขึ้น โดยได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรเองเป็น 2 ประเภท (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : 2) คือ

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารเป็นแผนพัฒนาระยะยาว
2. แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนพัฒนาแบบหมุนเวียน (Rolling Plan) ที่ต้องมีการทบทวนและจัดทำทุกปี ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

5.1 ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2552: 5) กำหนดให้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นไว้ แต่ไม่ได้กำหนดหัวระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารเป็นแผนระยะกี่ปี ดังนั้นเทศบาลจึงสามารถที่จะพิจารณาว่าจะทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารของตนสำหรับหัวระยะเวลาเท่าใดขึ้นอยู่กับแนวความคิดขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นว่าคิดไปข้างหน้า (Forward Thinking) ไปในอนาคตยาวนานเพียงใด ประกอบกับข้อมูลปัญหาที่ต้องการการแก้ไข ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งในที่นี้เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ได้กำหนดแผน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนระยะเวลา 5 ปี คือตั้งแต่ พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ. 2555 โดยจะต้อง
ดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้แก่

5.1.1 เป็นแผนที่จัดทำขึ้น โดยตั้งบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่าง
รอบด้าน โดยคำนึงถึงสถานการณ์ที่ต้องการจะบรรลุ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทุกมิติ ทั้งมิติด้าน
การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลงขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น และมิติเชิงพื้นที่ ทั้งพื้นที่ใกล้เคียงขยายสู่ระดับอำเภอ จังหวัด ระดับประเทศ และ
ระดับโลก

5.1.2 เป็นแผนที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน คือ

5.1.2.1 การรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญ

5.1.2.2 การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์พัฒนาในปัจจุบันและ
กำหนดประเด็นในการพัฒนา

5.1.2.3 การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักการพัฒนาท้องถิ่น

5.1.2.4 การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

5.1.2.5 การกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาท้องถิ่น

5.1.2.6 การกำหนดยุทธศาสตร์และบูรณาการแนวทางการพัฒนา

5.1.2.7 การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา

5.1.2.8 การอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

5.2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น (2552 : 6)

5.2.1 เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่ถูกต้องยาวไกลในอนาคต

5.2.2 เพื่อศึกษา วิเคราะห์ กำหนดภารกิจหลัก ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์
หรือจุดมุ่งหมายและกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์ให้เหมาะสม ชัดเจนและ
ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.2.3 เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และสนองตอบปัญหาความต้องการของ
ประชาชนในท้องถิ่น อย่าง ถูกต้องแท้จริง

5.2.4 เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาคือความต้องการแบบบูรณาการทั้งด้านบุคลากร องค์กรทุกภาคส่วนประชาชนและพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

5.2.5 เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาตลอดจนกิจกรรม โครงการต่างๆ ของเทศบาล และเพื่อให้มีการวางแผนปฏิบัติการให้บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ เป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์นั้น ๆ

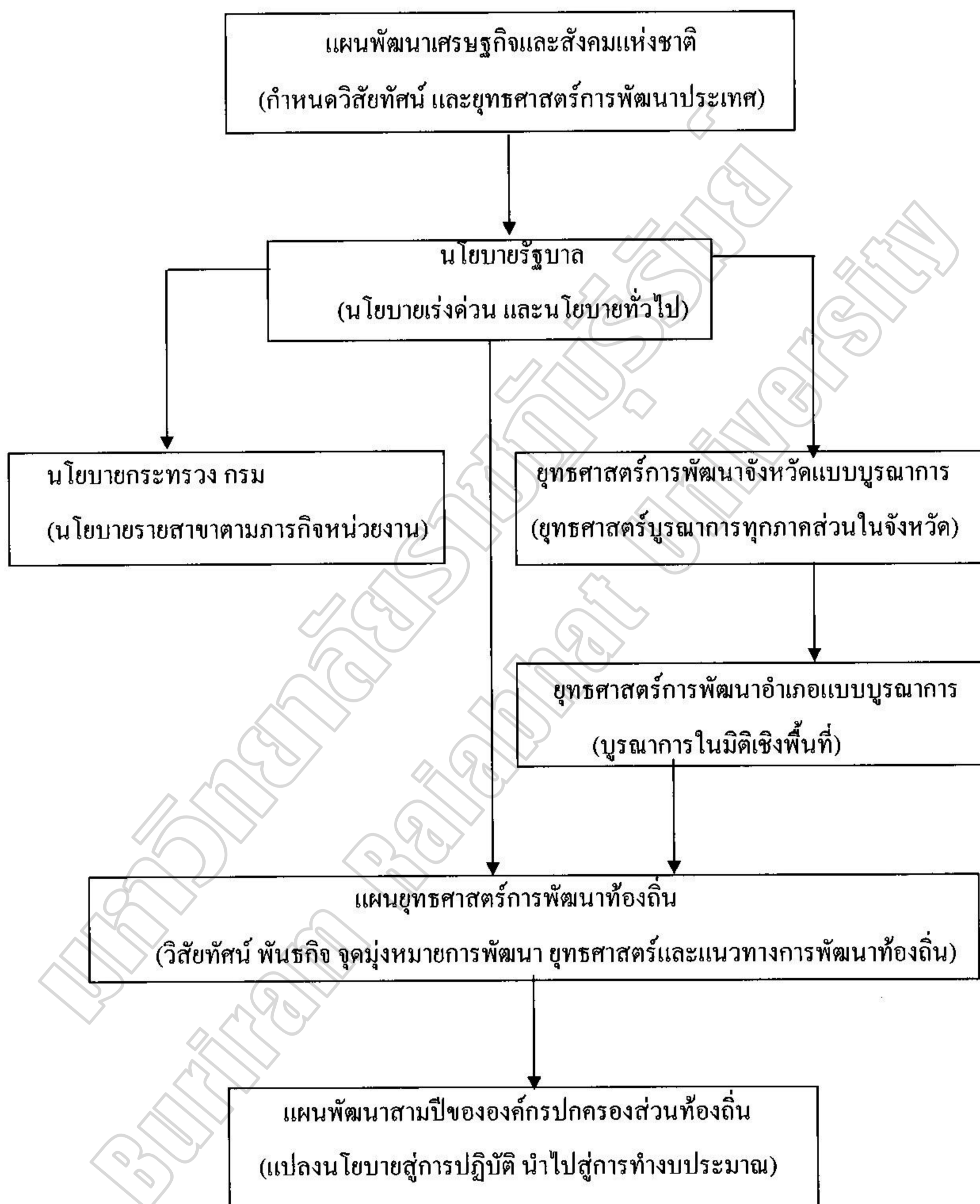
5.2.6. เพื่อใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

5.2.7. เพื่อให้สามารถติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลได้อย่างชัดเจน

5.2.8. เพื่อให้เทศบาลก้าวไปข้างหน้าสู่ความสำเร็จได้อย่างมั่นใจ

5.3 ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 และมาตรา 17 ได้บัญญัติให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและ การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ ตนเองแล้วยังมีอำนาจหน้าที่ในการประสานการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่ คณะรัฐมนตรีกำหนดอีกด้วย

ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นแผนพัฒนา ระยะยาวอย่างน้อย 5 ปี จึงเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคตโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายท้องถิ่น ดังแสดงในรูปที่มีความสัมพันธ์ ระหว่างแผนพัฒนาระดับต่างๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ที่มา: สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์. (2548: 12)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุ บนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย การจัดทำหรือการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เพราะแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจะเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. องค์กรและหน้าที่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดองค์กรในการจัดทำแผน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2552 : 19) ดังนี้

6.1 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการพัฒนาเมืองพัทยา คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานกรรมการ รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทุกคน กรรมการสมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน กรรมการ ผู้แทนภาคราชการและ/หรือ รัฐวิสาหกิจที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน กรรมการ ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินหกคน กรรมการ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการและเลขานุการ หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน ผู้ช่วยเลขานุการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับคัดเลือกได้อีก

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ กำหนดแนวทางการพัฒนาโดยพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง การกิจถ่ายโอนตาม

กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยให้เน้นดำเนินการในยุทธศาสตร์ที่สำคัญและมีผลต่อประชาชนโดยตรง เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด กรอบนโยบาย ทิศทางแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่แถลงต่อสภาท้องถิ่น คำนิ้งถึงสถานการณ์คลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ มาประกอบการพิจารณาด้วย ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำร่างแผนพัฒนา ในการจัดทำร่างแผนพัฒนา ให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นำปัญหาความต้องการ จากแผนชุมชนที่เกินศักยภาพของชุมชน ที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้เสนอปัญหา ความต้องการ ไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาม อำนาจหน้าที่ พิจารณาร่างแผนพัฒนาและร่างแผนการดำเนินงานให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียดของงานพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาแต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานอื่นเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่ เห็นสมควร ในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ให้คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ประสานกับประชาคมหมู่บ้านในการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่นและจัดทำเป็น โครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนองค์การบริหารส่วน ตำบลด้วย

6.2 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำ แผนพัฒนาเทศบาล และคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาเมืองพัทยา คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำ แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้ง ประกอบด้วยปลัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการ หัวหน้า ส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน กรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย ผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

6.3 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายความว่า

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเมืองพัทยา คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกำหนดจัดตั้ง ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นที่ท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธาน คณะกรรมการและกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนารายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ โดยทั่วกัน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาได้โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียดของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียดของงาน หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก

ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผล รายงานผลการดำเนินการ ซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลเพื่อประเมินผลการรายงานผล เสนอความเห็นต่อผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ให้ประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม และเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทยอาจจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสม

7. ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ (2548: 13-15) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2548:6) ได้กำหนดไว้ว่าเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแล้วจะต้องกำหนดระยะเวลาดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เหมาะสม เพื่อให้การจัดทำแผนสามปีแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางที่ปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบตามลำดับขั้นตอนดังนี้ (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์. 2548 : 13-15)

7.1 การรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญ คือการรวบรวมข้อมูลการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลให้ครบถ้วน ทันสมัย ซึ่งได้แก่ ข้อมูลในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นต้น โดยข้อมูลควรแสดงแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปแสดงค่าเฉลี่ยร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการให้ความเห็น การรวบรวมปัญหาสำคัญของ

ท้องถิ่น ข้อมูลปัญหาและความต้องการที่สำคัญของท้องถิ่น จะช่วยในการกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อแก้ไขปัญหา ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรรวบรวมปัญหาที่สำคัญไว้ตลอดจน ข้อมูลจากแผนชุมชน เพื่อพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : 25)

7.2 วิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานะภาพการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการประเมิน โดยวิเคราะห์ ถึง โอกาสและภาวะคุกคาม หรือข้อจำกัดอันเป็นสถานะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ของท้องถิ่น รวมทั้งการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของท้องถิ่น อันเป็นสถานะแวดล้อม ภายในท้องถิ่นซึ่งทั้งหมดเป็นการประเมิน สถานะภาพของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยเป็นการตอบคำถามว่า ปัจจุบันท้องถิ่นมีศักยภาพการพัฒนาอยู่จุดไหน สำหรับใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดการดำเนินงาน ในอนาคตต่อไป ทั้งนี้โดยใช้เทคนิค (SWOT Analysis) (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : 26)

7.3 การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ

วิสัยทัศน์และพันธกิจ เป็นสิ่งที่จำเป็นและควบคู่ไปกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องกำหนดให้ครอบคลุมและสอดคล้องกันกับสภาพพื้นที่ และเป็นการวางกรอบและแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนไว้ในแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งได้ให้แนวทางและความหมายในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจไว้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : 26) ดังนี้

7.3.1 วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง ถ้อยแถลงที่ระบุถึงสภาพการณ์ ในอุดมคติซึ่งเป็น “จุดหมาย” ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้าเพราะเชื่อว่า หากสถานการณ์ ดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลให้เกิดคุณค่า หรือค่านิยมบางประการที่เรายึดถือ เช่น คุณภาพชีวิตของประชาชน การเติบโตทางเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ที่เท่าเทียมกัน

7.3.2 การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการกำหนดสิ่งที่ท้องถิ่นจะต้องทำโดยจะเกิดขึ้นหลังจากที่ทราบว่า ท้องถิ่นต้องการอะไร เป็นอะไรในอนาคต และจะเป็นไปได้เมื่อผลการวิเคราะห์ศักยภาพและการประเมินสถานะภาพ การพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบันผนวกกับประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นและความต้องการความคาดหวังของทุกฝ่ายในท้องถิ่น ดังนั้นการตอบคำถามว่าท้องถิ่นจะต้องทำอะไร เพื่อใคร คำตอบที่เกิดขึ้นคือ ความหมายของคำว่า พันธกิจนั่นเอง หากเปรียบ

วิสัยทัศน์เป็นเสมือนจุดหมายปลายทาง พันธกิจก็เป็นเสมือนเส้นทางที่ถูกต้องชัดเจนที่จะนำเราไปสู่จุดหมายปลายทาง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : 26)

7.4 การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คือกรอบความคิดที่ใช้ในการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เราจะใช้กรอบสองกรอบ กรอบความคิดแรก คือ วิสัยทัศน์และพันธกิจ หมายความว่า จุดมุ่งหมายดังกล่าวต้องสอดคล้อง หรือนำไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ กรอบความคิดที่สอง ก็คือ หลักการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งหมายถึง การรักษาและเพิ่มพูนความเจริญของงามของท้องถิ่น ในลักษณะที่จะเป็นการสืบสานความเจริญของงามนั้น ให้ไปพลูย์สืบเนื่องไปถึงชั่วลูกชั่วหลาน โดยไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายในด้านต่างๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว สาเหตุที่นำหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นกรอบในการกำหนดจุดมุ่งหมายนั้นก็เพราะเป็นที่พิสูจน์กันแล้วว่า การพัฒนาที่มุ่งเน้นแต่เพียงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่เพียงอย่างเดียว นั้นได้ก่อให้เกิดความเผาผลาญทรัพยากรธรรมชาติอย่างมากมาจนกระทั่งทำให้ระบบนิเวศวิทยาเสียสมดุลส่งผลให้เกิดภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆ เช่นวาตภัย และอุทกภัยอย่างรุนแรง ทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศและทั่วโลก สภาพการณ์เช่นนี้หากปล่อยให้ดำเนินการต่อไปย่อมบ่อนทำลายขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรมไปในที่สุด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : 27)

7.5 การกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

เมื่อได้ดำเนินการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมาย และตัวชี้วัด โดยอาศัยพื้นฐานการวิเคราะห์ แล้วขั้นตอนต่อไป คือการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นหมายถึง แนวคิดหรือวิธีการที่แบบคาย อันบ่งบอกถึงลักษณะการเคลื่อนตัวขององค์กรจะก้าวไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคตได้อย่างไร อันเป็นการตอบคำถามว่า ท้องถิ่นจะไปถึงจุดหมายที่ต้องการได้อย่างไร ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นกรอบชี้แนะ หรือส่วนหัวกระเบนของชุดแผนงาน ซึ่งเป็นการกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนที่ท้องถิ่นเลือก ที่จะปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเมื่อได้บรรลุวัตถุประสงค์รวมแล้ว หมายความว่า ย่อมบรรลุถึงพันธกิจที่ต้องการด้วยแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะกำหนดแนวทางการพัฒนา หรืออาจเรียกว่ายุทธศาสตร์ย่อย เพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวทางการดำเนินการให้บรรลุยุทธศาสตร์พัฒนานั้นๆ แนวทางการพัฒนา

ท้องถิ่นที่กำหนดไว้ จะต้องนำแนวทางที่ได้ทั้งหมด มาทำการบูรณาการเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน การบูรณาการแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นจะทำให้ได้ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นด้านต่างๆ สมบูรณ์ขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2552 : 28)

8. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2548 : 6) ได้กำหนดประเด็นในการพัฒนาการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาคมและชุมชน ซึ่งมีแนวทางและขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

8.1 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางจากยุทธศาสตร์การพัฒนาพร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัด ขอบเขตประเภท โครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางเสนอโครงการที่เกินศักยภาพ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นและแผนพัฒนาระดับต่างๆ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

8.2 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพิจารณา โดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ในครั้งแรกให้เวทีการประชุมร่วมกันดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่สมควร นำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำแผนโครงการ กิจกรรม ในแผนพัฒนาสามปี ต่อไป สำหรับการจัดทำแผนสามปีครั้งต่อไป เมื่อครบรอบ 1 ปี ให้เวทีการประชุมร่วมพิจารณาทบทวนดูว่ายุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการกิจกรรมที่กำหนดไว้ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในปีต่อไป จะสามารถคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการพัฒนาที่จะนำมาใช้ เป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้วเวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่า จะมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการ

8.3 การจัดทำรายละเอียดโครงการ กิจกรรมการพัฒนา คณะกรรมการสนับสนุน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกโครงการกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดโครงการ ในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะ ดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้ต่อไป

8.4 ในการพิจารณาให้ดำเนินการในเชิงบูรณาการถึงกิจกรรมต่างๆ โดยละเอียด ทั้งที่ใช้และไม่ใช้งบประมาณและพิจารณาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นในการกำหนดหน่วยงาน รับผิดชอบ เจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรอง และหน่วยงานสนับสนุนใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน สนับสนุนข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนชุมชน สนับสนุนการจัดเวทีประชาคมและพิจารณานำโครงการ กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการร่วมกับชุมชน หรือ โครงการกิจกรรมที่เกินขีดความสามารถของชุมชน มาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี พิจารณานำโครงการกิจกรรมที่เป็นปัญหาความต้องการของ ประชาคมจากการจัดเวทีประชาคมท้องถิ่นมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสม โดย คำนึงถึงงบประมาณ รายรับ รายจ่าย ทรัพยากรการบริหารอื่นๆ และภาคีการพัฒนา ให้ความสำคัญ ของแผนพัฒนาและนโยบายระดับต่างๆ

9. แผนการดำเนินงาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 40) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานของ การจัดทำแผนดังนี้

9.1 ความหมายของแผนการดำเนินงาน คือแผนงาน/โครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้นทำให้แนว ทิศทางการดำเนินงานในปีงบประมาณนั้น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความชัดเจนใน การปฏิบัติมากขึ้นลดความซ้ำซ้อนของโครงการ/กิจกรรม มีการประสานและบูรณาการการทำงาน กับหน่วยงาน และการจำแนกรายละเอียดต่างๆ ของแผนงาน/โครงการซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญใน การบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อควบคุมการดำเนินงานและการประเมินผล

9.2 ลักษณะของแผนการดำเนินงาน คือแผนการดำเนินงานจะกำหนดรายละเอียด ของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะบรรจุในแผนการดำเนินงานจะมีที่มาจาก

9.2.1 งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (รวมทั้งเงินอุดหนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ)

9.2.2 โครงการ/กิจกรรมพัฒนาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยไม่ใช้งบประมาณ

9.2.3 โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาหน่วยราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบจากแผนปฏิบัติการราชการประจำของจังหวัด หรืออาจสอบถามไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

9.3 ระยะเวลาการจัดทำแผนดำเนินงาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 40) ระยะเวลาในการจัดทำแผนดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนดำเนินงานให้แล้วเสร็จ ภายในเดือนธันวาคมของปีงบประมาณนั้น หากคาดว่าจะดำเนินการจัดทำไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด ให้เสนอขอขยายเวลาการจัดทำแผนดำเนินงานต่อผู้บริหารท้องถิ่นภายหลังจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำแผนการดำเนินงานแล้ว หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งงบประมาณเพิ่มเติมหรือได้รับแจ้งแผนงาน/โครงการเพิ่มเติม จากหน่วยราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่มีการจัดตั้งงบประมาณเพิ่มเติมหรือได้รับแจ้งแผนงาน/โครงการเพิ่มเติมจากหน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นๆ โดยให้จัดทำแผนการดำเนินงานเพิ่มเติม

10. แบบติดตามประเมินผลแผน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552 : 45-46) ได้กำหนดการติดตามประเมินผลแผนไว้เป็นอีกกระบวนการหนึ่งในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

10.1 ความหมายของแบบติดตามประเมินผลแผน

10.1.1 แบบติดตาม คือการตรวจสอบการดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน เพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน การติดตามงานเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการควบคุมการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยดี ในทันทีที่เกิดปัญหาอุปสรรค

10.1.2 การประเมินผลแผน หมายถึง การตรวจสอบผลการดำเนินงานในระหว่างที่กำลังดำเนินการ หรือภายหลังที่การดำเนินการสำเร็จเสร็จสิ้นไปแล้ว

10.2 ปัจจัยและสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลพัฒนาท้องถิ่น

การวางแผนในการติดตามและประเมินผล ต้องประกอบด้วย หลักการวิเคราะห์ (SWOT) การวางแผนพัฒนาทุกระดับ และสภาพแวดล้อม เนื่องจากสภาพแวดล้อมการทำงานในปัจจุบันอยู่ในบริบทต่างๆ คือความซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการแข่งขันอย่างรุนแรง มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ๆ มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากรในการทำงาน เพื่อเป็นการทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อให้แน่ใจว่าการทำงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้

ดังนั้นการจะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ สามารถเอาชนะสภาพแวดล้อมที่คุกคามหรือเป็นอุปสรรคในการทำงานได้จนเป็นผลสำเร็จ จำเป็นต้องมีแผนการดำเนินงานที่มีกลยุทธ์เป็นหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์

การจัดการ/บริหารเชิงกลยุทธ์ คือกระบวนการของการกำหนดทิศทางระยะยาว กำหนดกลยุทธ์ การดำเนินกลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ ยังสร้างความสอดคล้องของการทำงานภายใน จะช่วยให้หน่วยงานมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์เดียวกัน ถ้าปราศจากแนวทางที่กำหนดโดยการจัดการเชิงกลยุทธ์แล้วหน่วยงานมักโน้มเอียงไปสู่ทิศทางที่แตกต่างกัน

10.3 องค์ประกอบของการติดตามประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

10.3.1 มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดการวางแผนการติดตาม

10.3.2 มีมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่แน่นอน

10.3.3 มีการทบทวนของงานอยู่เสมอ

10.3.4 มีการทบทวนเป้าหมายมาตรฐานอยู่เสมอ

10.3.5 นำผลการประเมินมาประเมินผลและนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหา

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นั้นหมายถึง เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากนี้จะมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่ในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ในระยะปานกลางถึงระยะยาว เพื่อให้ทราบทิศทางและความต้องการพัฒนาในอนาคต โดยการจัดทำ

แผนพัฒนาท้องถิ่นได้กำหนดให้ประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ การติดตามประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้กระบวนการวางแผนของท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่และเพื่อให้การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาถูกนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

บริบทของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

เทศบาลตำบลสตึก (2552 : 16-23)ได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาล สตึก ตาม พ.ร.บ.เปลี่ยนแปลงฐานะ สุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 เทศบาลตำบลสตึก ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูล มีเนื้อที่ประมาณ 18 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 11,250 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล ได้แก่ตำบลนิคม (บางส่วน) และตำบลสตึก (บางส่วน) จำนวน 16 หมู่บ้าน มีอาณาเขต ดังนี้

1. ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขต

ด้านเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำมูลฝั่งใต้ ตรงปากลำกุดมนฝั่งตะวันออก เลียบตามริมแม่น้ำมูลฝั่งใต้ไปทางทิศตะวันออก ถึงหลักเขตที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำมูลฝั่งใต้ ตรงปากลำกุดตานีฝั่งตะวันตก

ด้านใต้ จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ถึงหลักเขตที่ 4 ซึ่งตั้งอยู่ริมทางหลวงแผ่นดินสายสตึก-บุรีรัมย์ หมายเลข 219 ฟากตะวันตก ตรงปากถนนหนองบัว ฟากตะวันตก

จากหลักเขตที่ 4 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตก ถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายสตึก-บ้านหนองม่วง ฟากใต้ ห่างจากศูนย์กลางถนนหนองบัวตามแนวถนนสายสตึก-บ้านหนองม่วง 1,000 เมตร

ด้านตะวันออก จากหลักเขตที่ 2 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ 3 ซึ่งตั้งอยู่ริมทางไปอำเภอกระสังฟากใต้ ห่างจากศูนย์กลางถนนท่าช้าง ตามแนวทางไปอำเภอกระสัง 2,000 เมตร

ด้านทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นตรงไปทางทิศเหนือ ถึงหลักเขตที่ 6 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายสตึก-ปะเคียบ ฟากเหนือห่างจากถนนหนองบัว ตามแนวถนนสายสตึก-ปะเคียบ 1,000 เมตร จากหลักเขตที่ 6 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ บรรจบหลักเขตที่ 1

1. ประชากร

ประชากร ณ วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2553 รวมทั้งสิ้น 11,351 คน เป็นชาย 5,489 คน เป็นหญิง 5,862 คน ชุมชนที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ ชุมชนประมงและขนวน หมู่ 2 จำนวน 1,435 คน

ความหนาแน่นของประชากร รายชุมชน ลำดับตามความหนาแน่นของประชากร ปี 2550

- จำนวนครัวเรือน 4,232 ครัวเรือน
- ความหนาแน่นเฉลี่ย 3 คน/ครัวเรือน
- ความหนาแน่นต่อพื้นที่ 628 คน/ตารางกิโลเมตร

3. ระยะทางโดยรถยนต์

อำเภอสตึก - กรุงเทพฯ	ระยะทาง 440 กิโลเมตร
อำเภอสตึก - บุรีรัมย์	ระยะทาง 40 กิโลเมตร
อำเภอสตึก - สุรินทร์	ระยะทาง 65 กิโลเมตร
อำเภอสตึก - มหาสารคาม	ระยะทาง 110 กิโลเมตร
อำเภอสตึก - ร้อยเอ็ด	ระยะทาง 108 กิโลเมตร

4. เขตการปกครอง

จำนวนหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลสตึก รวมทั้ง 2 ตำบล 16 ชุมชน ได้แก่

ตำบลสตึก

1. ชุมชนบ้านสตึก หมู่ 1
2. ชุมชนประมง หมู่ 2
3. ชุมชนขนวน หมู่ 2
4. ชุมชนสตึกบูรพา หมู่ 10
5. ชุมชนหนองบัวเงิน หมู่ 5,11
6. ชุมชนวังกรูด หมู่ 13

ตำบลนิคม

7. ชุมชนสนามม้า หมู่ 1

8. ชุมชนบ้านนิคม หมู่ 7
9. ชุมชนบ้านโรงเลื่อย หมู่ 9
10. ชุมชนบ้านหนองบัวเหนือ หมู่ 12
11. ชุมชนบ้านนิคมสมบูรณ์ หมู่ 17
12. ชุมชนประชาบูรณะ หมู่ 16
13. ชุมชนประชาจักร หมู่ 16
14. ชุมชนประสพสุข หมู่ 19
15. ชุมชนชัยมงคล หมู่ 20
16. ชุมชนประชาพัฒนา หมู่ 22

5. การศึกษา

ในพื้นที่ เขตเทศบาลมีโรงเรียนดังนี้

- 5.1 สังกัด สปช. 3 แห่ง
- 5.2 เอกชน (อนุบาล) 2 แห่ง
- 5.3 ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน 1 แห่ง
- 5.4 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 1 แห่ง

6. สาธารณสุข ในพื้นที่ของเทศบาล มีสถานพยาบาลและสาธารณสุข ดังนี้

- 6.1 โรงพยาบาล 1 แห่ง (มีแพทย์ จำนวน 3 คน แพทย์มาช่วยราชการ 2 คน)
- 6.2 คลินิก 6 แห่ง
- 6.3 ร้ายขายยาปัจจุบัน 10 แห่ง

จำนวนบุคลากรทางการแพทย์/ประชากร (ทั้งอำเภอ ในอัตราส่วน) 1: 25,000 คน

โดยมีสวัสดิการ ดังนี้

- 1) มีการประกันสังคมแก่คนงานลูกจ้าง
- 2) การประกันสุขภาพแก่บุคคลทั่วไป

7. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วย

7.1 ทรัพยากรน้ำ

มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่ใช้ในการอุปโภค บริโภคและเพื่อการเกษตรการประมง

7.2 ทรัพยากรป่าไม้

ในเทศบาลไม่มีพื้นที่ป่าไม้ แต่มีเพียงต้นไม้ตามที่สวน, ที่นา เท่านั้น

3 ทรัพยากรธรณี มีดังนี้

ทรัพยากรธรรมชาติ, แร่ธาตุ ในเขตเทศบาลมีเพียงทรัพยากรน้ำจืดที่ได้จากแม่น้ำมูล เป็นทรายที่มีคุณภาพดี

4 สภาพสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

เทศบาลตั้งอยู่ริมแม่น้ำมูล ซึ่งเป็นแม่น้ำที่สำคัญของประเทศไหลผ่านหลายจังหวัด มีสภาพสิ่งแวดล้อมยังไม่ถูกทำลายมากนัก เหมาะอย่างยิ่งที่พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว, ที่พักผ่อน/การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาน้ำเสียในฤดูแล้ง และปัญหาขยะ

8. สภาพภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ

เทศบาลตำบลสตึก ตั้งอยู่บนที่ราบริมฝั่งแม่น้ำมูล อยู่ในเขตร้อนแบบมรสุม ปริมาณน้ำฝนค่อนข้างน้อย สภาพอากาศโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือน พฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน ถึงเดือน ตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ถึงเดือน มกราคม

อุณหภูมิ (ผลการตรวจวัดอากาศ สนามบินอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์)

อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ตลอดปี 73.8 %

ความเร็วลมเฉลี่ยตลอดปี 1.72 นอต

9. สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยภาพรวม มีดังนี้

9.1 ลักษณะของการประกอบอาชีพ ประชากรในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ
ดังนี้

9.1.1 ค้าขาย (การพาณิชย์กรรม)

9.1.2 เกษตรกรรม

9.1.3 ปศุสัตว์และประมงน้ำจืด

9.1.4 รับจ้าง

9.1.5 รัฐบาล

9.2 ลักษณะชุมชนในท้องถิ่น แบ่งเป็น

9.2.1 ชุมชนประกอบการค้า-พาณิชย์กรรม

9.2.2 ชุมชนเกษตรกรรม

9.2.3 ชุมชนที่อยู่อาศัย

9.2.4 ชุมชนหนาแน่นริมแม่น้ำมูล (ประมง)

10. ด้านการคมนาคม/ขนส่งทางบก

เทศบาลตำบลสตึกมีเส้นทางคมนาคมอยู่ในความรับผิดชอบ ประกอบด้วย

10.1 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 219 โดยใช้เป็นเส้นทางคมนาคมระหว่าง

บุรีรัมย์-มหาสารคาม

10.2 ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2226 โดยใช้เป็นเส้นทางคมนาคมระหว่าง

สตึก-นครราชสีมา

10.3 ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2378 โดยใช้เป็นเส้นทางคมนาคมระหว่าง

สตึก-สุรินทร์

เทศบาลตำบลสตึกมีเส้นทางคมนาคมทางอากาศ โดยมีสนามบินพาณิชย์ 1 แห่ง โดยใช้บริการเที่ยวบินระหว่างบุรีรัมย์-กรุงเทพฯ โดยบริการไป-กลับ ทุกวันจันทร์-วันพุธ-วันเสาร์ (ออกจากบุรีรัมย์เวลา 10.10 น. ถึงกรุงเทพฯ เวลา 11.05 น.) ทุกเที่ยวบิน

11. การไฟฟ้า

เทศบาลตำบลสตึกมีสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอ สตึก 1 แห่ง โดยบริการทางด้านกรไฟฟ้าในเขตเทศบาลตำบลสตึก จำนวนผู้ใช้ประมาณ 2,597 ราย คิดเป็นร้อยละ 98 ของพื้นที่ให้บริการ

12. การประปา

เทศบาลตำบลสตึก มีสำนักงานประปาส่วนภูมิภาค 1 แห่ง ให้บริการแก่ผู้ใช้เป็นจำนวนประมาณ 2,180 ราย คิดเป็นร้อยละ 68 ของจำนวนผู้ใช้บริการ

13. การสื่อสารและโทรคมนาคม

มีชุมสายโทรศัพท์ 1 แห่ง มีสถานีถ่ายทอดสัญญาณ 1 แห่ง จำนวนผู้ใช้บริการ
ในเขตประมาณ 500 ราย

- จำนวนโทรศัพท์สาธารณะ 40 เครื่อง
- จำนวนโทรศัพท์ส่วนบุคคล 2,904 เครื่อง (ข้อมูล เดือนเมษายน 2545)
- มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง

14. การใช้ที่ดิน

พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลสตึก จำนวน 18 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ
11,250ไร่โดยใช้ประโยชน์ ดังนี้

- 14.1 ที่อยู่อาศัยและการพาณิชย์
- 14.2 สาธารณประโยชน์ ได้แก่ แหล่งน้ำ,ถนน,ส่วนราชการ,สถานศึกษา
- 14.3 พื้นที่การเกษตร
- 14.4 อุตสาหกรรม

15. ด้านเศรษฐกิจ ประกอบไปด้วย

15.1 อุตสาหกรรม

เทศบาลตำบลสตึกมีอุตสาหกรรม ดังนี้

- 15.1.1 อุตสาหกรรมขนาดกลาง ได้แก่ โรงสีข้าว,โรงงานวิกรม
- 15.1.2 อุตสาหกรรมขนาดย่อม ได้แก่ ร้านซ่อมเครื่องจักร,เครื่องยนต์

15.2 เกษตรกรรม

ประชากรส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลตำบลสตึก ประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่าง ๆ
เช่น ปลูกข้าว ข้าวโพด และผักสวนครัวอื่น ๆ

15.3 ปศุสัตว์และการประมง

ปศุสัตว์ในเขตเทศบาลตำบลสตึก มีการเลี้ยงไก่ สุกร เป็นส่วนใหญ่เพื่อใช้ทำ
การค้าขาย โดยจำหน่ายในตลาดอำเภอสตึก และอำเภอใกล้เคียง

การประมง มีการเลี้ยงปลาในบ่อ กระชัง และจับปลาในแม่น้ำมูล เพื่อจำหน่าย
ในท้องถิ่นและบริโภคในครัวเรือน

1. ตลาดสด 2 แห่ง คือ ตลาดสดเทศบาลตำบลสตึกและตลาดเอกชน (ตลาดนัดจำหน่ายทุกวันที 5,15,25 ของทุกเดือน)
2. ธนาคาร 5 แห่ง
3. สถานีน้ำมันเชื้อเพลิง 3 แห่ง
4. สหกรณ์ 1 แห่ง
5. โรงแรม 2 แห่ง
6. รีสอร์ท 1 แห่ง

16. การท่องเที่ยว/ประเพณีและวัฒนธรรม

- 16.1 งานประเพณีแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานฯ
- 16.2 พระพุทธรูปสูงใหญ่ปางลีลาและศาลเจ้าพ่อวังกรูด
- 16.3 ประเพณีแห่เทียนพรรษา ลอยกระทง

17. การเมือง-การบริหาร

โครงสร้างและอัตรากำลังในการบริหารของเทศบาล องค์กรของเทศบาล

องค์กรของเทศบาลประกอบด้วย สภาเทศบาล และคณะผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น มีจำนวนทั้งสิ้น 12 คน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลสตึก ได้มีการเลือกตั้งคณะผู้บริหาร ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรีอีก 2 คน เข้าทำหน้าที่ในการบริหารกิจการของเทศบาล โดยมีสมาชิกสภาเทศบาลทำหน้าที่เป็น ผู้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกฎหมาย ตลอดจนความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

ส่วนการบริหารและการปกครองของเทศบาลตำบลสตึก

การบริหารงาน เทศบาลตำบลสตึกได้แบ่งการบริหารงาน และการปกครองของเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 ซึ่งบัญญัติงานของเทศบาลไว้ 2 ลักษณะ คือ งานนโยบายและงานประจำ

แผนยุทธศาสตร์เทศบาลตำบลสตึก แผนพัฒนาเทศบาลสามปี พ.ศ. 2553-2555

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านบ้านเมืองน่าอยู่

- 1.1 พัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ
- 1.2 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การผังเมือง
- 1.3 การรักษาความสงบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 1.4 การรักษาสงบเรียบร้อย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

- 2.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดี
- 2.2 ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ
- 2.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม
- 2.4 การส่งเสริมประกอบอาชีพและรายได้ให้กับชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการศึกษา การกีฬา นันทนาการ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น

- 3.1 พัฒนาคุณภาพมาตรฐานด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน
- 3.2 ขยายโอกาสด้านการศึกษาให้เพียงพอ
- 3.3 ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่คั่งงามของท้องถิ่น
- 3.4 ส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพของคนและความเข้มแข็งของชุมชน

- 4.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 4.2 การนำบริการไปสู่ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

- 5.1 ส่งเสริมการประกอบอาชีพและรวมกลุ่มของชุมชน
- 5.2 ส่งเสริมการเกษตร
- 5.3 ส่งเสริมการตลาดและสินค้าพื้นเมือง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 6.1 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6.2 ปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย
- 6.3 ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการฆ่าสัตว์ในชุมชน
- 6.4 ปรับปรุงระบบตลาดสดที่ถูกต้องอนามัย

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว

7.1 ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของเมืองให้สวยงาม

7.2 ปรับปรุงและก่อสร้างสวนสาธารณะ

7.3 ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 8 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหาร

8.1 พัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน

8.2 การปรับปรุงและพัฒนารายได้

8.3 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าผลงานการ วิจัยที่ผ่านมา มีข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ จึงนำเสนอผลงานวิจัยที่สำคัญต่างๆ ตามลำดับต่อไปนี้

เนรมิต สายสุด (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรการวิจัยในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร จำนวน 483 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สมรสแล้วอายุระหว่าง 41-50 ปี มีสถานะทางสังคมเป็นประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และมีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ มากกว่า 10 ปี 1) การมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และองค์การบริหาร ส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและพนักงานองค์การ บริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เรียงตามลำดับจากสูงไปหาลำ คือด้านการบริหาร จัดการและบริการประชาชน ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการ วางแผนลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม และด้าน โครงสร้างพื้นฐาน 2) การมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยราช จังหวัดยโสธร ตามความคิดเห็นของ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนผู้เสีย ภาษี มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอห้วยราช จังหวัดยโสธร เรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ คือด้านการบริหารจัดการ และการ บริการประชาชน ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการวางแผน ลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

ลำเรียง ยาสุมุท (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาปี 2550 : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา อำเภอจาง จังหวัดลำปาง พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปาน กลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ 1) ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและส่งเสริมการท่องเที่ยว และระดับปานกลาง 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการเพื่อทำแผนพัฒนาฯ 2 ด้านการดำเนินงาน ทั่วไป 3 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ 4 ด้านการพัฒนาสังคม 5 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 6) ด้านการ ติดตามความก้าวหน้าและประเมินแผนพัฒนาฯ 7) ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเมือง การบริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

มะกาตีปี กากะ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ จัดทำแผนพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลรุสะมิเล อำเภอ เมือง จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่าประชาชนส่วนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการจัดทำ แผนพัฒนา ด้านการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์อยู่ใน ระดับน้อย และประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพ ให้แก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอ ยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี แบ่งตามขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนา 7 ขั้นตอน พบว่าประชาชนมีส่วนร่วม ในระดับน้อย สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมโพธิ์ ประสบปัญหาการมีส่วนร่วม ของประชาชน โดยประชาชนได้เสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ ปรับปรุงการมีส่วน ร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาด้านส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน โดยจัดการให้ความรู้ เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาให้ประชาชนทราบ ควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น และเพียงพอกับ

โครงการต่างๆ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้าว่าจะมีการจัดทำแผนพัฒนาในช่วงไหน พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการตามความต้องการของประชาชนเป็นลำดับแรก และการจัดสรรงบประมาณควรให้เท่าเทียมกัน เพื่อลดความขัดแย้งในหมู่บ้าน

สมชาย หนูคล้าย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในด้านประชากร เรื่องเพศอายุ การศึกษา ตำแหน่งทางราชการ/สังคม วิธีการติดต่อสื่อสาร กับอบต.มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ส่วนปัจจัยในเรื่อง ศาสนาและระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนแหล่งรับรู้ข้อมูลข่าวสารของอบต. ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ปัจจัยด้านเศรษฐกิจในเรื่องอาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ของครอบครัวช่วงเวลาย่างในแต่ละวัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ส่วนปัจจัยในเรื่อง จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว รายจ่ายของครอบครัว ต่อเดือน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ปัจจัยด้านสังคม ซึ่งได้แก่ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมากขึ้นและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ควรส่งเสริมให้ กลุ่มสตรีในตำบล และกลุ่มเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางสังคม ตลอดจนเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสามปีมากขึ้น ส่งเสริมการศึกษา ให้ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาได้ มีการศึกษาเพิ่มขึ้นและส่งเสริมให้ผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพิ่มแหล่งรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ อบต. ให้มากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ ประสานข้อมูลข่าวสาร ระหว่างประชาชนกับอบต. ให้มากขึ้น จัดการประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ ตำบล ควรเลือกเวลาที่เหมาะสมที่สุด คือในช่วงบ่ายเพราะเป็นเวลารว่างของประชาชนส่วนใหญ่ ควรส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ และการรวมกลุ่มเพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

อัญชลี เฉลยรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ กรอบแผนพัฒนาตำบลกรณีศึกษา:ตำบลยม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ กรอบแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ประเด็นการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และการพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีลักษณะ/กิจกรรม แตกต่างกันตามความต้องการของ ประชาชน ในแต่ละประเด็น จะมีระยะเวลาการดำเนินงานภายในปีงบประมาณ ซึ่งจะใช้งบประมาณ จากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก กรอบแผนพัฒนาตำบล แบบมีส่วนร่วมของประชาชน ตำบลวัดยม มีจำนวน 9 โครงการ คือ ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริม

เหล็ก ติดตั้งระบบประปา หมู่บ้านติดตั้งไฟฟ้าบริเวณทางเข้าหมู่บ้าน จัดตั้งร้านค้าชุมชน ส่งเสริมอาชีพฝึกอบรม จัดตั้งถังขยะ และปลูกต้นไม้ปรับปรุงภูมิทัศน์

นริศรา อุดอามาตย์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองค์การบริหารส่วนตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีค่าเฉลี่ยที่ระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 59.6) อายุน้อยกว่า 31 ปี (ร้อยละ 29.0) มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 64.3) รายได้เฉลี่ย 20,001-30,000 บาท (ร้อยละ 29.9) บทบาทกิจกรรมที่ประชาชนให้ความสนใจมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อกำหนดปัญหาความต้องการและเสนอปัญหาบทบาทกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และการติดตามประเมินผลโครงการกิจกรรม ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย จะมีบางบทบาทกิจกรรมเท่านั้นที่มีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง คือ บทบาทกิจกรรมเกี่ยวกับงบประมาณที่จะดำเนินโครงการกิจกรรมไม่เพียงพอต่อความต้องการของหมู่บ้าน การที่จะแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองค์การบริหารส่วนตำบลผือฮี อำเภอมหาชัย จังหวัดยโสธร มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลผือฮี ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมทุกรูปแบบให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยเฉพาะในเรื่องการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเรื่องการประเมินผลโครงการกิจกรรม และควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานและการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อการบริหารจัดการในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด

สุภาพ เนียมตะขบ (2550:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลคำเขื่อนแก้ว อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในพื้นที่ร้อยละ 51.2 แทบจะไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเลย ที่เป็นเช่นนี้เพราะประชาชนยังขาดความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลประกอบด้วยต้องค้นคว้าหาข้อมูลเองและครอบครัว

จึงทำให้ไม่มีเวลาสนใจทางการเมือง การปกครองตนเอง การบริหารงานของคณะผู้บริหาร เทศบาล ยังเน้นย้ำแต่ในเรื่องของโครงการที่เป็น โครงสร้างด้านพื้นฐาน ยังไม่ให้ความสนใจ ในโครงการด้านการส่งเสริมอาชีพรายได้ โครงการการรวมกลุ่มของประชาชน หรือโครงการที่ลด ภาระค่าใช้จ่ายให้กับประชาชนเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าประชาชนแทบจะไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล แต่ประชาชนก็ยังมีทัศนคติที่ดี มีความพึงพอใจต่อ การบริหารงานของเทศบาล เช่นการจัด โครงการ/กิจกรรมงานประเพณี ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม งานวันสำคัญต่างๆ ของทางราชการประชาชน พร้อมทั้งสอดแทรกความรู้ความเข้าใจในเรื่อง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ โดยเฉพาะ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ทศมาลี กิมผกา (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองลงมาได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว 2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะคือต้องการให้เทศบาลส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีอาชีพ เสริมหลังฤดูทำนา มีความต้องการสูงสุด ต้องการให้เทศบาลดำเนินการด้าน โครงสร้างพื้นฐานให้มี ประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ และต้องการให้เทศบาลมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการบริหาร องค์กรให้ทราบอย่างทั่วถึง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำมาอ้างอิง พอสรุปได้ว่า ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานราชการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ นการร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล ซึ่งจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานราชการต่างๆ ล้วนมีการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ในเขตพื้นที่ของตน ซึ่งการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพนั้นเจ้าของพื้นที่หรือประชาชนต้องเข้ามามี ส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อให้ทราบถึง ปัญหา ความต้องการอย่างแท้จริง จึงจะทำให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานราชการต่างๆ บริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่ทำงานในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

ต้องการทราบถึงปัญหา และความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ จึงได้ทำการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบล สดึก อำเภอสดึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสดึก อำเภอสดึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 ตำบล 15 หมู่บ้าน 16 ชุมชน จำนวน 7,644 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตารางของเครจซี่และมอร์แกน แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 - 149) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังชุมชนต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
ตั้งรายละเอียดและประชากรกลุ่มตัวอย่างปรากฏในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบลและชุมชน

ที่	หมู่ที่//ตำบล/ชุมชน	จำนวนประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	หมู่ 1/ ต.สดึก/ชุมชนบ้านสดึก	622	30
2	หมู่ 2/ ต.สดึก/ชุมชนประมง	637	31
3	หมู่ 2/ ต.สดึก/ชุมชนขนวน	278	13
4	หมู่ 10/ ต.สดึก/ชุมชนสดึกบูรพา	449	22

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	หมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล	จำนวนประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
5	หมู่ 10/ ต.สตึก/ชุมชนสตึกบูรพา	452	22
6	หมู่ 13/ ต.สตึก/ชุมชนวังกรด	162	8
7	หมู่ 16/ ต.สตึก/ชุมชนประชาบูรณะ	738	35
8	หมู่ 22/ ต.สตึก/ชุมชนประชาพัฒนา	263	13
9	หมู่ 5,11/ ต.สตึก/ชุมชนหนองบัวเงิน	167	8
10	หมู่ 1/ ต.นิคม/ชุมชนสนามม้า	773	37
11	หมู่7/ ต.นิคม/ชุมชนนิคม	658	32
12	หมู่9/ ต.นิคม/ชุมชนโรงเลื่อย	598	28
13	หมู่12/ ต.นิคม/ชุมชนหนองบัวเหนือ	574	27
14	หมู่ 17/ต.นิคม/ชุมชนนิคมสมบูรณ์	603	29
15	หมู่19/ ต.นิคม/ชุมชนประสพสุข	433	21
16	หมู่ 20/ ต.นิคม/ชุมชนชัยมงคล	237	11
	รวม	7,644	367

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบล สตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบ่งระดับเป็น 6 ระดับ คือ มีส่วนร่วมของประชาชนจัดทำแผนยุทธศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่มีเคยมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบล สตึก อำเภอ สตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบล สตึก อำเภอ สตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ ทฤษฎีแนวคิด หลักการ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแบบสอบถาม ของงานวิจัย

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

2.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปถามผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมตรงกับสภาพความเป็นจริง เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

2.4.1 ดร.ผดุงชาติ ยงค์ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.2 นายปริญญา เจริญพานิช นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบล สตึก อำเภอ สตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2.4.3 นายกำปนาท บุตรโต ปลัดเทศบาลตำบล สตึก อำเภอ สตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.7 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9389 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกเทศมนตรีตำบลสตึก อำเภอ สตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปถึงประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ แล้วส่งคืนมายังเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. ผู้วิจัยตรวจนับแบบสอบถามที่ได้รับคืน และส่วนที่ยังไม่ได้ส่งคืน
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด
4. ผลปรากฏว่าแบบสอบถาม จำนวน 367 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ จำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดอันดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2530 : 79)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5.51 – 6.00	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
4.51 – 5.50	มีส่วนร่วมในระดับมาก
3.51 – 4.50	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
2.51 – 3.50	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
1.51 – 2.50	มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด
1.00 – 1.50	ไม่เคยมีส่วนร่วม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาล ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทำการวิเคราะห์ และจำแนกผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาล ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	367	100
1. เพศ		
1.1 ชาย	191	52.04
1.2 หญิง	176	47.96
2. อายุ		
2.1 18-30 ปี	79	21.53
2.2 31-40 ปี	84	22.89
2.3 41-50 ปี	105	28.61
2.4 51-60 ปี	63	17.17
2.5 61 ปีขึ้นไป	36	9.81
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	111	30.25
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	58	15.80
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	85	23.16
3.4 อนุปริญญา/ปวส.	26	7.08
3.5 ปริญญาตรี	76	20.71
3.6 สูงกว่าปริญญาตรี	11	3.00
4. อาชีพ		
4.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	48	13.08
4.2 พนักงานจ้าง/ลูกจ้างเอกชน	56	15.26
4.3 อาชีพส่วนตัว/ค้าขาย	124	33.79

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.4 นักเรียน/นักศึกษา	38	10.35
4.5 เกษตรกร	82	22.34
4.6 อื่นๆ	19	5.18
รวม	367	100

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 367 คน เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นชายจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 52.04 เป็นหญิง จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 47.96

จำแนกตามช่วงอายุ ปรากฏว่า ช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 28.61 รองลงมาช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 22.89 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.81

จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่าจบระดับชั้นประถมศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 รองลงมาจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.16 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

จำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า อาชีพส่วนตัว/ค้าขาย มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 33.79 รองลงมา อาชีพเกษตรกร จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 22.34 และที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อาชีพอื่นๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.18

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลตึก อำเภอตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ปากฎังตาราง 3 - 8 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลตึก อำเภอตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ ด้านการมีส่วนร่วมการจัดทำแผนพัฒนา	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.60	0.78	มาก
2. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน	4.02	0.94	ปานกลาง
3. ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว	4.05	0.96	ปานกลาง
4. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5.20	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.47	0.65	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลตึก อำเภอตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 5.20$) ($\bar{X} = 4.60$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยยุทธศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 5.20$) รองลงมาคือยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 4.60$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ($\bar{X} = 4.02$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต			
1. ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัย	4.78	0.84	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้ยากไร้	4.76	0.99	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ	4.63	0.91	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมดำเนินการ ในโครงการช่วยเหลือ สงเคราะห์ ผู้ยากไร้	4.53	0.99	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมดำเนินการ ในโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ	4.51	1.15	มาก
6. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล ในโครงการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ยากไร้	4.38	1.11	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลในโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ	4.11	1.14	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.60	0.78	มาก

จากตาราง 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบล สตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 6,7 อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ($\bar{X}=4.78$) รองลงมาคือ ข้อ 2 ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการ

ช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้ยากไร้ ($\bar{X} = 4.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 7 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลในโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.11$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	ลักษณะการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน				
1. ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการรวมกลุ่มของชุมชนในการอบรมอาชีพ		4.08	1.15	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการส่งเสริมการเกษตร		4.32	1.15	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมดำเนินการในโครงการรวมกลุ่มของชุมชนในการอบรมอาชีพ		4.14	1.05	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลในโครงการรวมกลุ่มของชุมชนในการอบรม อาชีพ		4.03	1.16	ปานกลาง
5. ท่านได้รับมอบหมายให้เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน		3.69	1.34	ปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม		3.89	1.12	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		4.02	0.94	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อคืออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2 ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการส่งเสริมการเกษตร ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมาคือ ข้อ 3 ท่านมีส่วนร่วมดำเนินการ

ในโครงการรวมกลุ่มของชุมชนในการอบรมอาชีพ ($\bar{X} = 4.14$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 5 ท่านได้รับมอบหมายให้เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน ($\bar{X} = 3.69$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว			
1. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน	4.07	1.15	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว	4.02	1.08	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมดำเนินการใน โครงการท่องเที่ยวในชุมชน	4.03	1.13	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน	4.14	1.09	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชน/หมู่บ้านของท่าน	3.99	1.18	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.05	0.96	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมาคือ ข้อ 1 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ($\bar{X} = 4.07$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 5 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชน/หมู่บ้านของท่าน ($\bar{X} = 3.99$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ลักษณะการมีส่วนร่วม			
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
1. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน	4.55	0.99	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	4.68	0.93	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดของชุมชน	4.64	0.90	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมดำเนินการโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	4.52	0.96	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลในโครงการรักษาความสะอาดของชุมชน	4.46	1.03	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อความ ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
6. ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแก่เทศบาล ในด้านความสำเร็จของกิจกรรมโครงการ ที่ดำเนินการ ในหมู่บ้านของท่าน	4.41	1.08	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ในชุมชน ของท่าน	4.65	0.98	มาก
8. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเฝ้าระวังทาง สิ่งแวดล้อมของชุมชน	4.52	0.95	มาก
รวมเฉลี่ย	5.20	0.80	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 5.20$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ ข้อ 5,6 อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 2
ท่านมีส่วนร่วมเสนอโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.68$) รองลงมาคือ ข้อ 7 ท่านมี
ส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้ในชุมชนของท่าน ($\bar{X} = 4.65$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 6
ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลแก่เทศบาลในด้านความสำเร็จของกิจกรรม โครงการที่
ดำเนินการในหมู่บ้านของท่าน ($\bar{X} = 4.41$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ปรากฏดังตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น และชุมชนให้มากขึ้นและครอบคลุมทุกด้าน	67	49.62
2	ให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของเทศบาลให้มากขึ้น	26	19.30
3	โครงการต่างๆที่บรรจุเข้าไปในแผนยุทธศาสตร์ ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นทุกโครงการ	24	17.77
4	ควรให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมและร่วมการวางแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาหมู่บ้านของตนเองให้ตรงกับความต้องการ	18	13.33
รวม		135	100

จากตาราง 8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น และชุมชนให้มากขึ้นและครอบคลุมทุกด้านจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 49.62 รองลงมาคือ ให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของเทศบาลให้มากขึ้น จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 และโครงการต่างๆที่บรรจุเข้าไปในแผนยุทธศาสตร์ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นทุกโครงการ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 17.77

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปราย
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังชุมชนต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9389
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกเทศมนตรีตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระยะเวลาที่กำหนดได้แบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

4.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 4 ด้าน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบล ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก ส่วนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง โดยยุทธศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยุทธศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าที่มีจำนวนมากที่สุดคือควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น และชุมชนให้มากขึ้นและครอบคลุมทุกด้าน รองลงมาคือให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของเทศบาลให้มากขึ้นและ โครงการต่างๆที่บรรจุเข้าไปในแผนยุทธศาสตร์ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จทุกโครงการ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีแนวทางที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลให้เทศบาลตำบลสตึก นำไปปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของประชาชน ซึ่งสามารถอภิปรายผลดังนี้

1. จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนยังขาดความสนใจที่จะเข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เนื่องจากยังไม่ทราบถึงบทบาท และหน้าที่ของตนเอง ไม่เข้าใจในกระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน และการได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วม อาจเป็นเพราะขาดการประชาสัมพันธ์ การได้รับข้อมูลข่าวสารคาดเคลื่อน การไม่เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเทศบาล ซึ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการรวบรวมปัญหาสำคัญของท้องถิ่น การเสนอความต้องการและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศมาลี กิมผกา (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากประชาชนให้ความสำคัญและสนใจในการมีส่วนร่วมกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง สามารถรองรับและสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชาชนชนได้ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางสังคม สนใจที่จะรับรู้ในบทบาทภารกิจ และแนวทางการดำเนินงานของเทศบาล สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนได้ ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามสิทธิและสวัสดิการต่างๆ ที่สมควรจะได้รับ จึงส่งผลให้มีการเสนอโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และมีส่วนร่วมเสนอโครงการช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้ยากไร้ และมีส่วนร่วมดำเนินการ ในโครงการช่วยเหลือสงเคราะห์ ผู้ยากไร้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนรมิต สายสุต (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์การ

บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธรผลการวิจัยพบว่าด้านการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 จากผลการวิจัย ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการมีส่วนร่วม ไม่เข้าใจกระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประชาชนขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ให้เกิดความเข้าใจตนเอง ศักยภาพของตนเอง ศักยภาพของชุมชน จนสามารถเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการฝึกอบรม เรียนรู้จากแบบอย่างที่มี การศึกษาดูงาน และขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจากเทศบาล เห็นได้ว่าประชาชนบางส่วนได้ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมของเทศบาล เช่น มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการรวมกลุ่มกันของชุมชนเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพ ซึ่งประชาชนได้ให้ความสนใจเข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อนำความรู้ที่ได้รับ ไปประกอบเป็นอาชีพเสริม สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน สามารถนำเอาองค์ความรู้ไปถ่ายทอดให้กับคนในชุมชน โดยการเข้าร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของทศมาลี กัมพกา (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ผลศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 จากผลการวิจัย ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนยังไม่มีความพร้อมเพียงในการมีส่วนร่วมดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และไม่ใส่ใจในการร่วมเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน เนื่องจากเทศบาลตำบลตึก เป็นเทศบาลที่เป็นชุมชนเมือง การประกอบอาชีพหลักคืออาชีพค้าขาย ประชาชนบางส่วนไม่เอาใจใส่ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน บางส่วนไม่เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ส่งผลให้ มีการร่วมดำเนินการในโครงการท่องเที่ยวในชุมชน ไม่มากเท่าที่ควรซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยสำเร็จ ยาสมุทร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาปี 2550 : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา อำเภองาว จังหวัดลำปาง พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอยู่ในบริบทที่ต่างกัน เนื่องจากสภาพพื้นที่ทางภาคเหนือ มีภูมิประเทศเป็นภูเขา มีธรรมชาติและภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีอากาศอันบริสุทธิ์เหมาะสม

กับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งประชาชนได้ตระหนักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในการเสนอแนวทางการพัฒนาส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง และเข้าใจในหลักการ และเทคนิคการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ในชุมชน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตาม ประเมินผลรวมทั้งมีโอกาเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ของตนเอง จึงทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

2.4 จากผลการวิจัย ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม มีความกระตือรือร้นและตื่นตัว ที่จะร่วมอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม อาจเนื่องมาจากการณรงค์ในเรื่องของการลดภาวะโลกร้อนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผลกระทบต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในภายภาคหน้า โดยได้มีส่วนร่วมเสนอ โครงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและมีความใส่ใจพร้อมเพรียงกันในการเข้าไปมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายด้าน สิ่งแวดล้อมของชุมชนรวมทั้งช่วยกันรักษาความสะอาดของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จยาสมุทร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น ปี 2550 : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา อำเภองาว จังหวัดลำปาง พบว่าระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่พบ มากที่สุดคือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น และชุมชนให้มากขึ้น และ ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันชุมชนบางชุมชน การพัฒนายังไม่ครอบคลุมทุก ด้าน การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาในด้านต่างๆ ยังพัฒนาในส่วนที่เป็น โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้าและประปา ควรจะพัฒนาในเรื่องอื่นๆ ให้ครอบคลุม เช่น เรื่อง การสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชน การพัฒนาในด้านการศึกษา เป็นต้น รองลงมาคือ ให้มี การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของเทศบาลให้มากขึ้น ว่าเทศบาลทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร จะ โดยวิธีการใดก็ตาม ประชาชนสมควรที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากการดำเนินงานของ เทศบาล ถือว่าเป็นการบริหารงานอย่างโปร่งใส ประชาชนจะได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และ รับผิดชอบร่วมกัน โครงการต่างๆที่บรรจุเข้าไปในแผนยุทธศาสตร์ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จทุก โครงการ ก่อนที่จะนำเสนอโครงการอื่น ๆ เพิ่มเติมในทุกๆ ปีที่มีการประชุม เป็นการดำเนินงาน อย่างไม่แล้วเสร็จ ไม่ควรที่จะยกแผนงาน โครงการต่างๆ ข้ามปีไปเรื่อย ๆ และควรให้ประชาชน เข้าร่วมประชุมและร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนหมู่บ้านของ

ตนเอง เนื่องจากประชาชนยังไม่ทราบ และไม่เข้าใจ แนวทาง กระบวนการ วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อที่จะทำให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญและนำมาซึ่งเจริญรุ่งเรืองของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ชี้แจงถึงความสำคัญในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ช่วยกันดูแลรักษาให้คงสภาพเดิม ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในชุมชนของตน เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ต้องประสานงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้กับประชาชน ให้มีบทบาทหน้าที่ในการปกป้อง คุ้มครอง ฟื้นฟูการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตลอดจนร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ประชาชนทราบและเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ความสำคัญของตนเอง อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ดังนั้น เทศบาลตำบลสตึก ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรวมกลุ่มของชุมชนในการอบรมอาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนให้เป็นรูปธรรม โดยการฝึกอบรม และศึกษาดูงาน และนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการพัฒนา เป็นการเสริมสร้างอาชีพที่มั่นคง สามารถสร้างรายได้ให้ครัวเรือน และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ให้สามารถ

ฟังตนเองได้ สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนร่วมเสนอโครงการรวมกลุ่มของชุมชนในการอบรมอาชีพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมเผยแพร่ความรู้ ในการประกอบอาชีพเสริมให้กับคนในชุมชน ให้มีรายได้เสริมเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ในชุมชนให้มีความมั่นคงเข้มแข็งและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาล ในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึกและเทศบาลใกล้เคียง

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น . (2542). *พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* .กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- . (2548). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- . (2552 ก). *การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย*. ค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2553 แหล่งที่มา <http://www.thaigoodview.com>
- . (2552ข). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- . (2552ค). *เอกสารประกอบการฝึกอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพในการจัดทำแผนการบริหารงบประมาณ การพัสดุ การเงินและบัญชีทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ.
- กระทรวงมหาดไทย. (2553). *การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นไทย*.
ค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2553 แหล่งที่มา <http://www.local.moi.go.th/menu2.htm>
- กานดา พูนลาภทวี. (2530). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- กำพล แสนบุญเรือง. (2545). *การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2544). *การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมติใหม่ในอนาคต*. (พิมพ์ครั้งที่ 3.)
กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- จักษ์ พันธุ์ชูเพชร. (2545). *การเมืองการปกครองไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มาพับลิชชิง
- ชาญวุฒิ สีบุญมา. (2551). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ศึกษากรณี : เทศบาลตำบลหนองสอ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รศ.ม. (สาขาวิชาการเมืองการปกครอง). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูเกียรติ เปี่ยมศรี. (2543). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง*. ปัญหาพิเศษหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ทวีศักดิ์ นพเกสร. (2541). **วิกฤตสังคมไทย 2540 กับบทบาทวิทยาการกระบวนการ เล่มที่ 1**
สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมธนาคารออมสิน. กรุงเทพฯ.
- ทัสมาลี กิมผกา. (2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล**
ตำบลพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. การค้นคว้าอิสระ.บุรีรัมย์:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เทศบาลตำบลสตึก. (2552). **แผนพัฒนาเทศบาลสามปี พ.ศ. 2553-2555 เทศบาลตำบลสตึก**
อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. บุรีรัมย์: เทศบาลตำบลสตึก.
- ธรรมรส โชติคุณุชร. (2540). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ:**
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). **การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง.**
เชียงใหม่ : โรงพิมพ์598 Print.
- นริศรา อุตอามาตย์.(2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา**
องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา:องค์การบริหารส่วนตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย
จังหวัดยโสธร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. ขอนแก่น : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาการปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนรมิต สายสุด.(2550).**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนา**
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ. ขอนแก่น:รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการปกครองท้องถิ่น).
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2545). **ธรรมาภิบาลการบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม.**
กรุงเทพฯ:น้ำฝน.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ :**
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). **สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.**
กรุงเทพฯ : อรุณสภา.
- พยนต์ เอี่ยมสำอาง. (2542). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.**
ค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2553 แหล่งที่มา : [http //www.library.cmu.th](http://www.library.cmu.th).
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ.2542. (2542, 17 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 4 ก.

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. (2546).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 70 ตอนที่ 14.

เพิ่มศักดิ์ มกราภิรมย์. (2543). นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา

ปัจจุบันของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณการพิมพ์.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). ชนบทไทย: การผันแปรในอนาคตภายหลังการพัฒนา. กรุงเทพฯ :

พีเอลิฟวิ้ง จำกัด.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2542). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการปกครองท้องถิ่น.

(พิมพ์ครั้งที่ 6.) นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มะกาสี่ปี กากะ. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทำแผนพัฒนาด้านส่งเสริม

อาชีพให้แก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัด

ปัตตานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. ขอนแก่น : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการ

ปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย

รศคณธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : น้ำกิง.

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2548. (2548, 17 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนพิเศษ 115 ง.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550, 24 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา.

เล่มที่ 214 ตอนที่ 47 ก.

สมชาย หนูคล้าย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร

ส่วนตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา .การศึกษาค้นคว้าอิสระ.

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมหมาย อุปถัมภ์. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปราม

อาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา กรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ ปรบม.(นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สัมพันธ์ อุปลา. (2541). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน

ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). ขอนแก่น :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำเร็จ ยาสุมทร์.(2550).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี 2550 :

กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา อำเภอาง จังหวัดลำปาง.การศึกษา

ค้นคว้าอิสระ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการปกครองท้องถิ่น).

ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์. (2548). การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2546). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุภาพ เนียมตะขบ.(2550).การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา

เทศบาล กรณีศึกษา:เทศบาลตำบลคำเขื่อนแก้ว อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร.

การศึกษาการค้นคว้าอิสระ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการปกครอง

ท้องถิ่น). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อัญชลี เกลยรัตน์.(2550).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำกรอบแผนพัฒนาตำบล

กรณีศึกษา:ตำบลวัดยม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.วิทยานิพนธ์.

พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๑๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชาติ ยังกดี

ด้วย นางประวีณา ชะนอรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๑๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายปริญญา เจริญพานิช

ด้วย นางประวีณา ชะนอบรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๑๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกัมปนาท บุตรโต

ด้วย นางประวีณา ชะนอบรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๓/ ๑๑๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลบ้านด่าน

ด้วย นางประวีณา ฆะนอบรัมย์ นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางประวีณา ฆะนอบรัมย์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามสำหรับการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๑๗๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลสตึก

ด้วย นางประวีณา ชะนอบรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย ดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง.

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

.....

.....

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัยฉบับนี้

ประวีณา ชะนอบรัมย์

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	110.6333	236.1023	.5297	.9374
A2	110.6667	239.5402	.5172	.9376
A3	110.5333	235.0851	.6570	.9361
A4	110.7333	237.1678	.6056	.9367
A5	110.4333	231.9092	.6477	.9359
A6	110.5333	232.6713	.6214	.9362
A7	110.8667	236.1195	.6251	.9365
B8	110.3333	231.1264	.7153	.9352
B9	110.1667	229.1782	.7274	.9349
B10	110.3000	231.2517	.7156	.9352
B11	110.4667	229.2920	.6864	.9353
B12	111.4000	225.4207	.5541	.9383
B13	110.5667	231.8402	.5263	.9377
C14	110.8000	228.7862	.6952	.9352
C15	110.7333	231.0299	.5667	.9370
C16	110.8000	230.6483	.5383	.9376
C17	110.7333	234.2023	.5658	.9369
C18	110.8667	236.6713	.4279	.9388
D19	110.3333	235.0575	.5943	.9366
D20	110.3667	233.6195	.6165	.9363
D21	110.2000	234.8552	.6289	.9363
D22	110.4333	226.1161	.6113	.9367
D23	110.2667	233.9264	.5418	.9373
D24	110.3000	235.5966	.5237	.9374
D25	110.2000	236.0966	.4768	.9381
D26	110.5000	231.7069	.7576	.9349

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 26

Alpha = .9389

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางประวีณา ชะนอบรัมย์
วัน เดือน ปี	3 พฤษภาคม 2511
สถานที่เกิด	ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	165/6 หมู่ 12 ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โทร 0-8199-79814
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าพนักงานธุรการ เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่ทำงาน	เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 31150 โทร 044681019 ต่อ 11
ประวัติการรับราชการ	พ.ศ. 2540 บรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ระดับ 1 เทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2552 บรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งเจ้าพนักงานเจ้าพนักงานธุรการ ระดับ 5 รักษาการราชการแทนหัวหน้าสำนักปลัด เทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2526 มัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2529 มัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2239 ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์